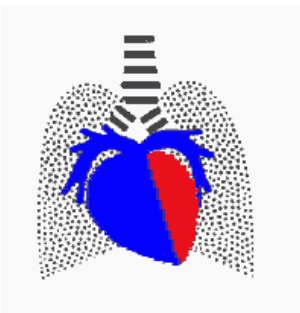

Klinické aspekty kardiovaskulární fyziologie

Milan Chovanec

Ústav fyziologie, 2. LFUK v Praze

Kardiocentrum, Nemocnice na Homolce, Praha

Obsah

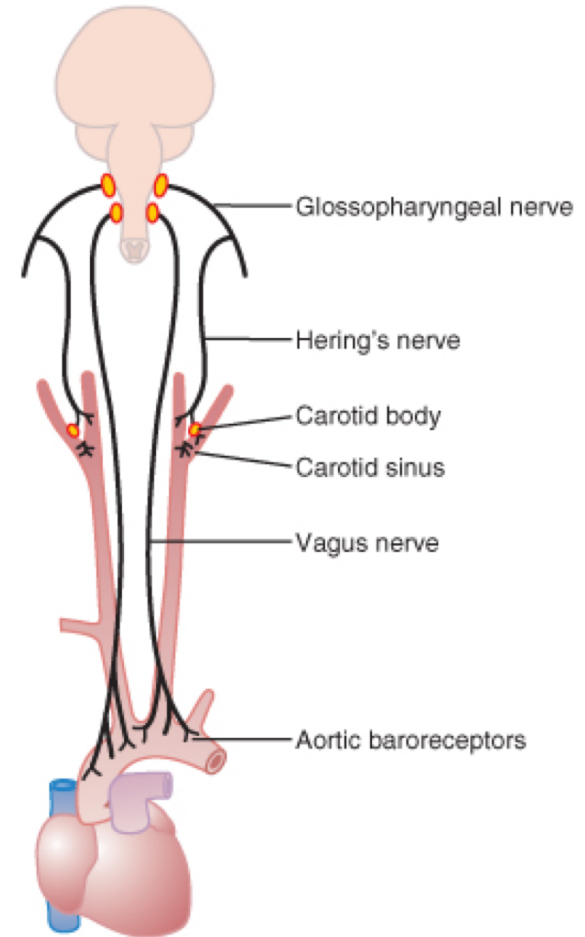
1. Arteriální hypertenze: typy regulace, mechanismus Th
2. Akutní ischemie myokardu: STEMI, příčina, mechanismus vzniku, způsob léčby akutní/chronický
3. Akutní srdeční selhání, základní přístupy v léčbě: medikamenty (inotropie, kontraktilita, vazomotorní látky: Dobu, NOR, Adr, milrinon, vazopresin, levosimendan...) + mechanické způsoby léčby
4. Poruchy převodního systému: SA, AV blokády a kardiostimulace
5. Vazovagální synkopa: současný přístup a léčba problému
6. Reentry mechanismus arytmií – tachykardií (AVNRT, AVRT, VTs....)

Zvýšený krevní tlak - arteriální hypertenze

- Zvýšený krevní tlak, MAP
- Interakce srdce, cévy, ledviny
- Regulace TK:
 - Krátkodobá: sympatikus
 - Střednědobá: RAAS
 - Dlouhodobá: ledviny

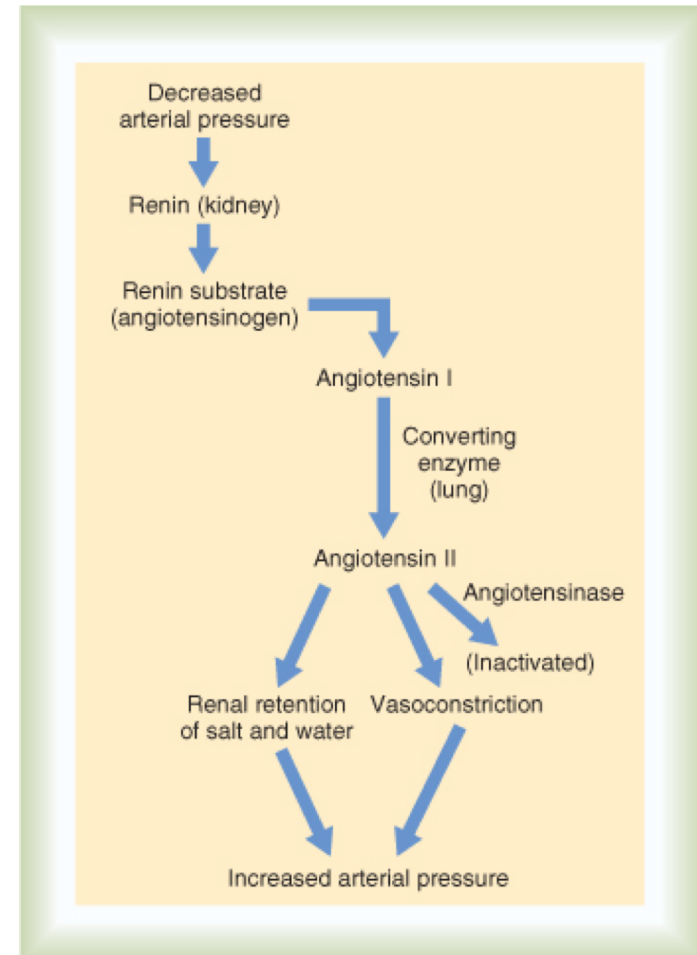
Regulace TK - krátkodobá

- Sekundy, minuty
- Rovnováha na různé hodnotě TK
- Sympatikus / parasympatikus, reflexní oblouk
- Efektivní řešení akutních změn TK
- Není velmi výhodná z pohledu dlouhodobé regulace TK

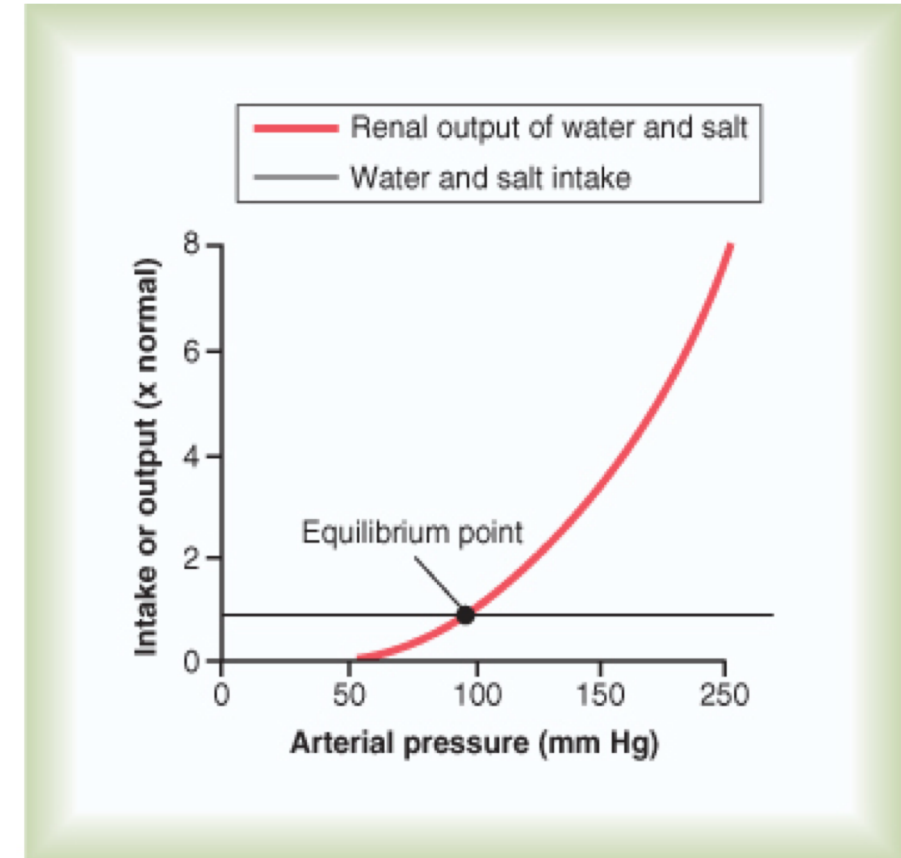
Regulace TK - střednědobá

- Minuty, hodiny, dny, týdny....
- Renin-angiotenzin-aldosteron-systém (RAAS)
- Efektivnější systém z dlouhodobého pohledu
- Ovlivňuje i růstové faktory a remodelaci cév a srdce, tzn. Hypertrofie LK, cévy, kolaterální oběh.....

Regulace TK - dlouhodobá

- Dny, týdny, měsíce, roky....
- Interakce mezi KVS a ledvinami
- Ledviny = tlakový ventil
- Nejefektivnější způsob dlouhodobé regulace TK
- Změna životosprávy pacienta (nízký příjem NaCl) je zásadní.....!!!!!!

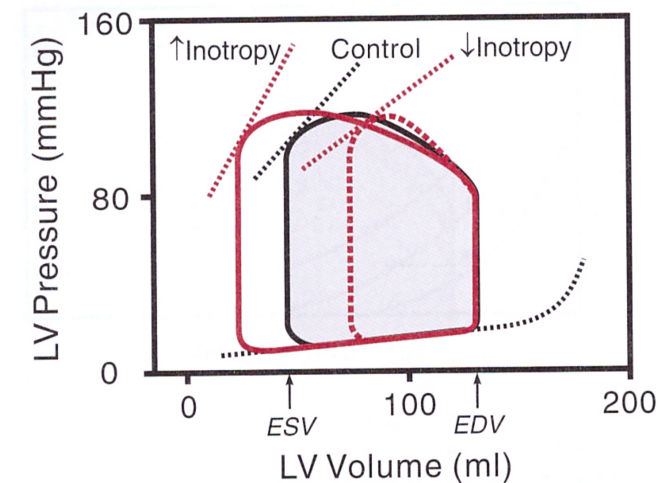
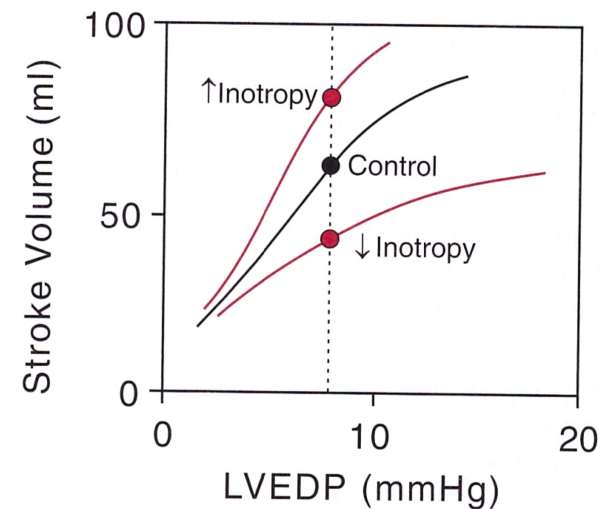
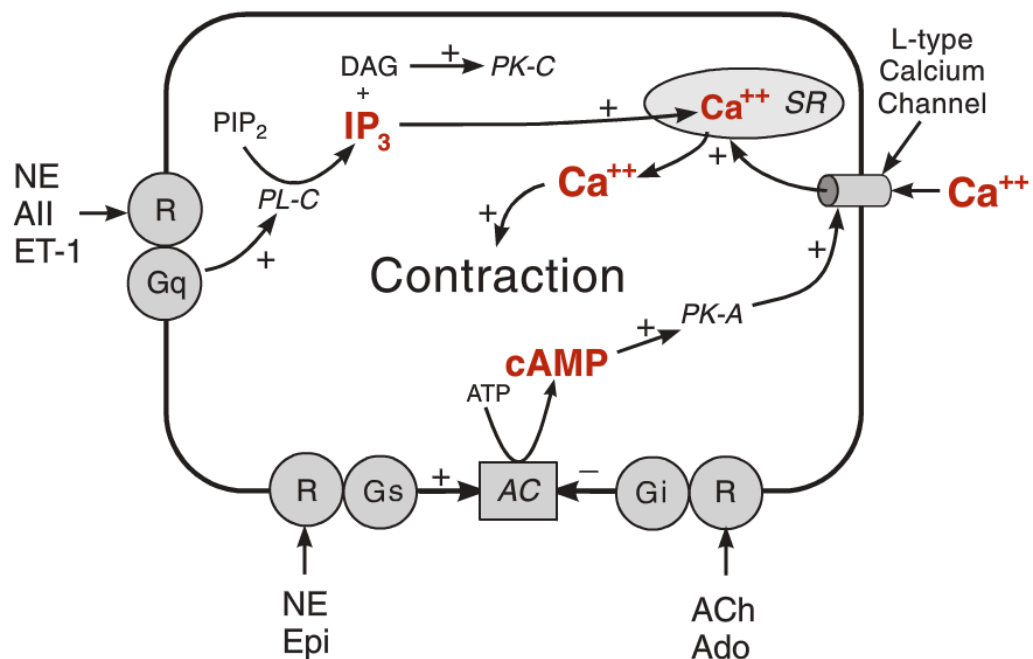

Současné možnosti léčby arteriální hypertenze

- Betablokátory
- Inhibitory ACE / inhibitory AT-II receptorů
- Blokátory Ca kanálů
- Diuretika
- Periferní antihypertenziva
- Centrální antihypertenziva

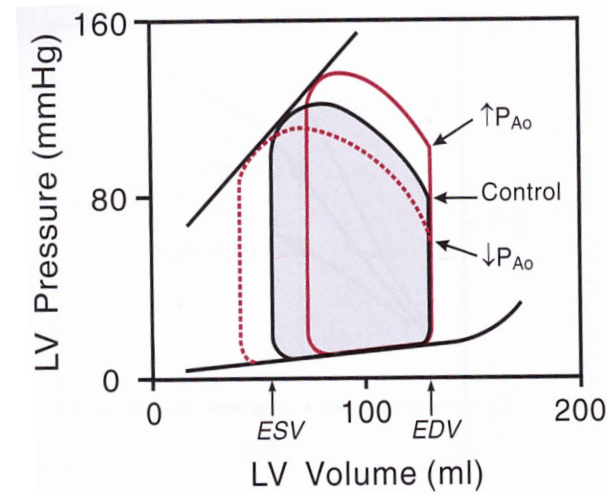
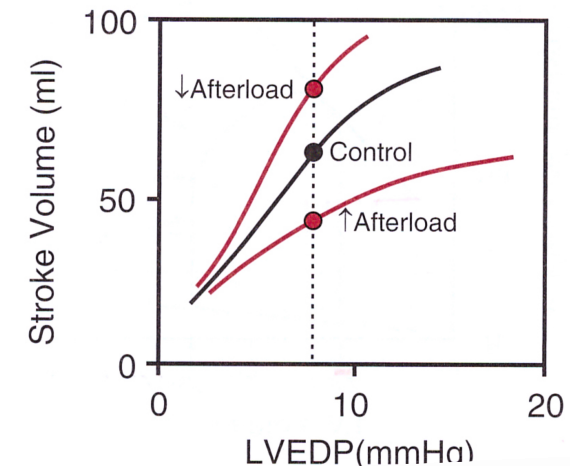
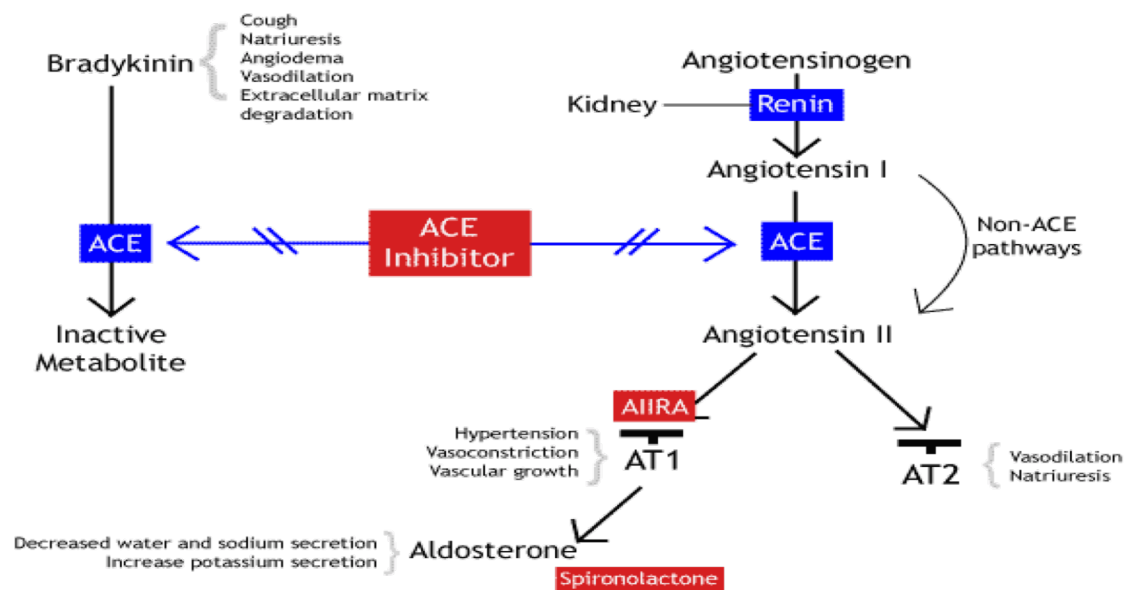
Léčba hypertenze – betablokátory (kardioselektivní)

- Inhibice sympatické aktivace = snížení inotropie myokardu

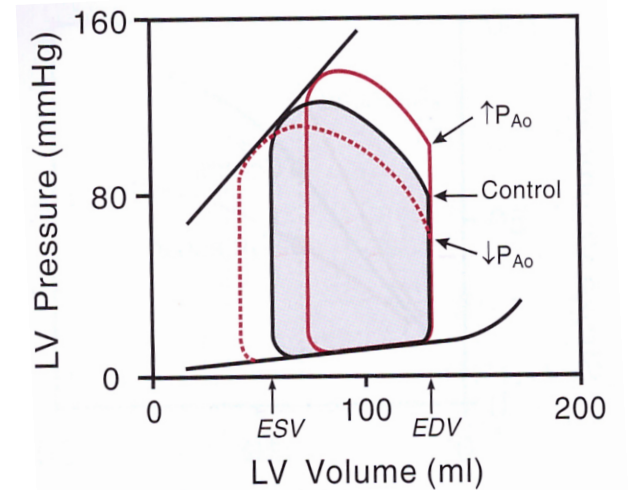
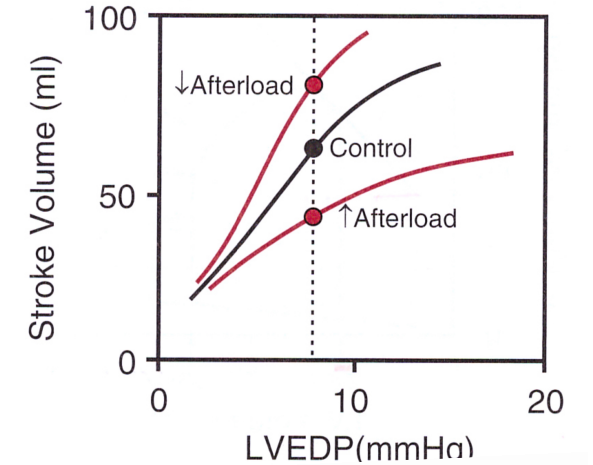
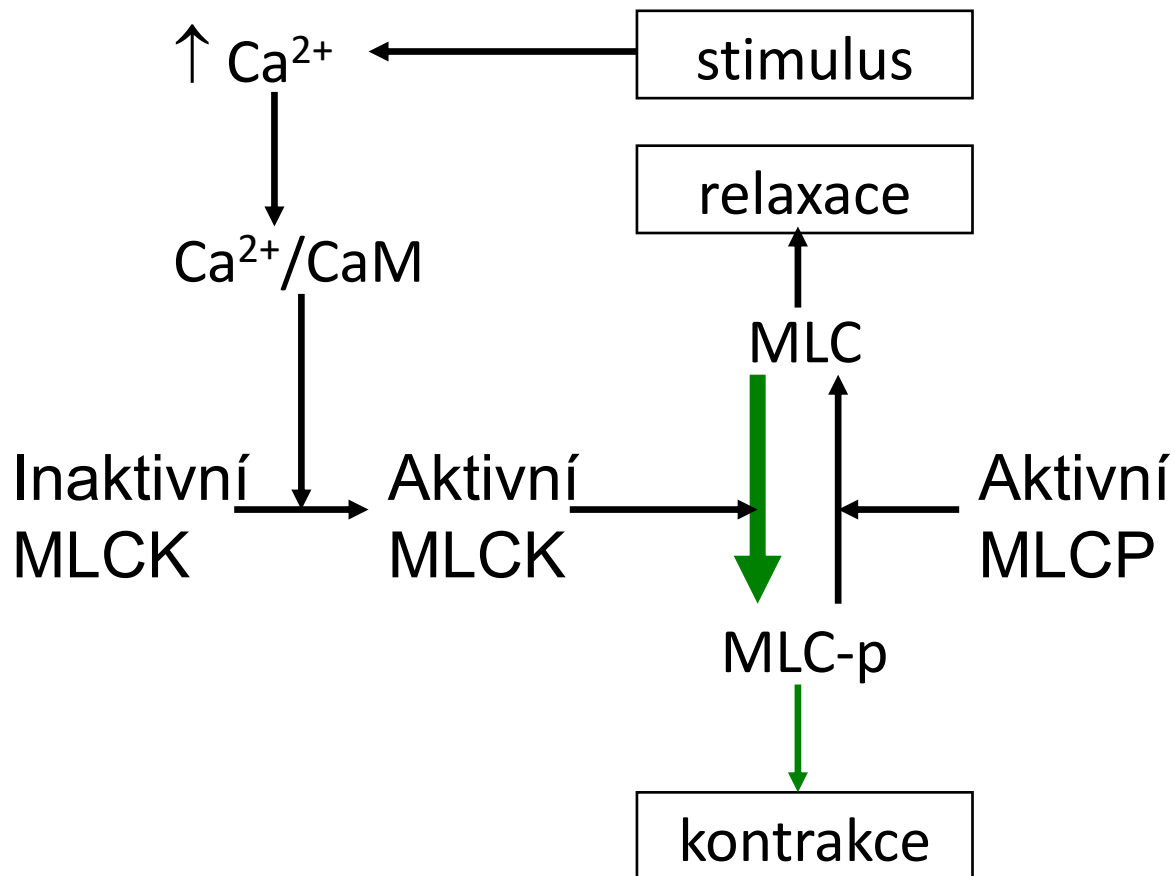
Léčba hypertenze – ACEi / ARB

- Periferní (arteriolární) vasodilatace = snížení SVR

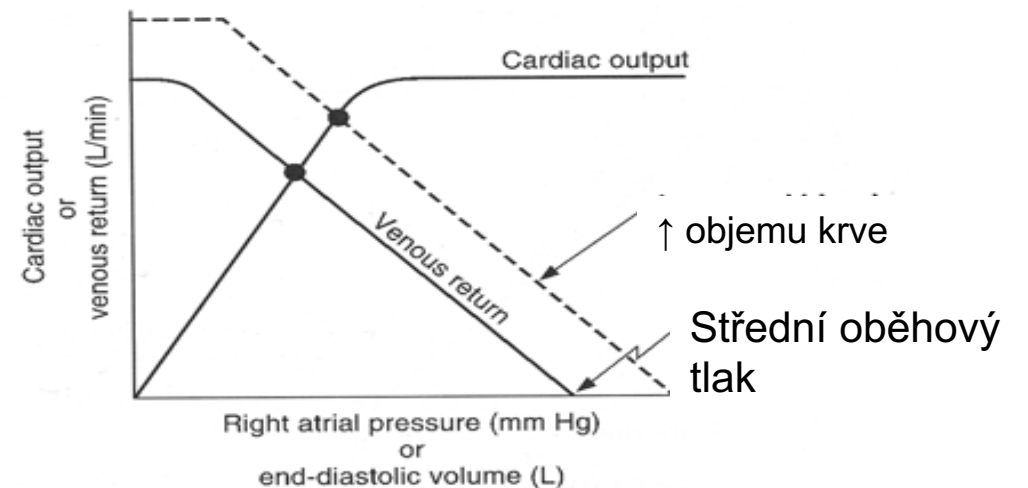
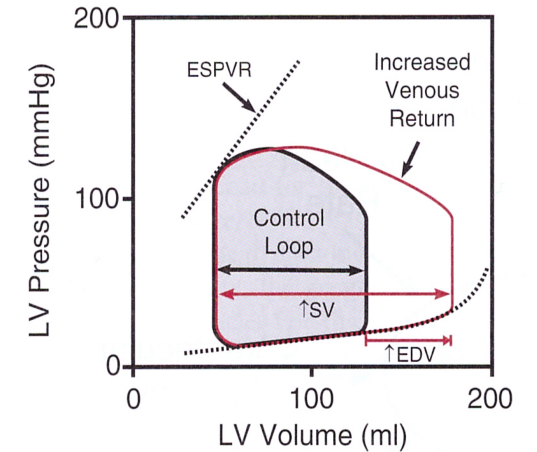
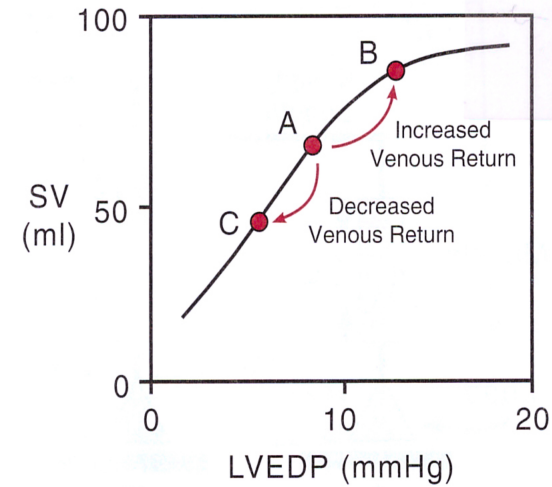
Arteriální hypertenze – Ca blokátory

- Inhibice kontrakce (vazodilatace) hladkého svalu v arteriolách, snížení SVR

Arteriální hypertenze - diuretika

- Diuretika = zvýšená ztráta vody v ledvinách
- Snižují preload,
- Snižují žilní návrat

Arteriální hypertenze – centrální a periferní antihypertenziva

- Snížení sympatické aktivace – centrálně (CNS) vs. Periferně (cévy)
- Periferní (cévní) vazodilatace
- Snížení SVR
- Snížení inotropie, chronotropie....

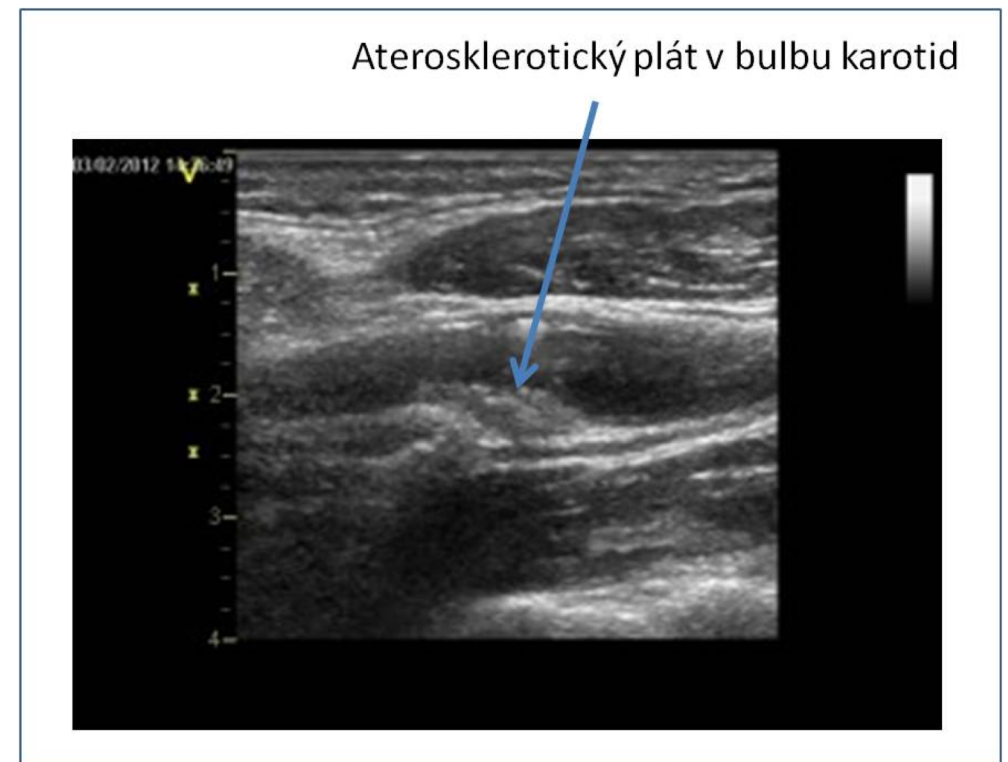
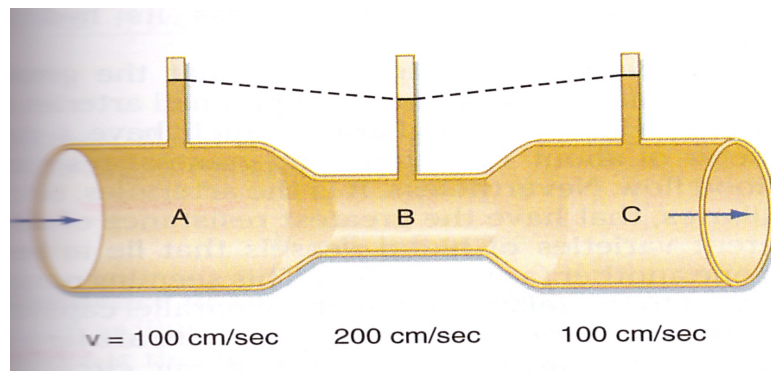
Arteriální hypertenze - shrnutí

- Inotropie, chronotropie
- SVR, afterload
- Žilní návrat, preload
- Sympatická / parasympatická aktivace

Akutní ischemie myokardu

- Jedna z nejčastějších příčin morbidity vedoucí k mortalitě lidí v rozvinutém světě
- Úzce souvisí s procesem aterosklerózy
- Bernoulliho zákon: vztah kinetické vs. potenciální energie

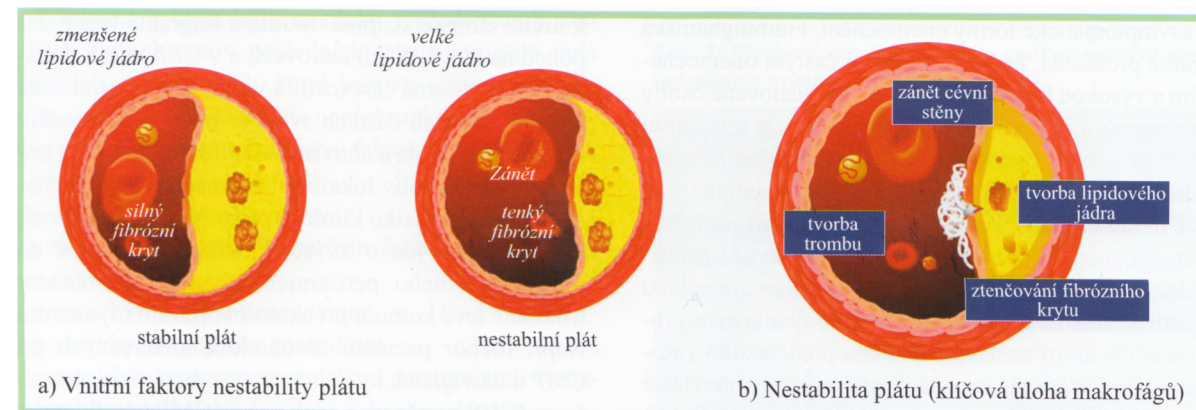

Ruputura aterosklerotického plátu

- Odhalení lipidového jádra plátu je trombogenní

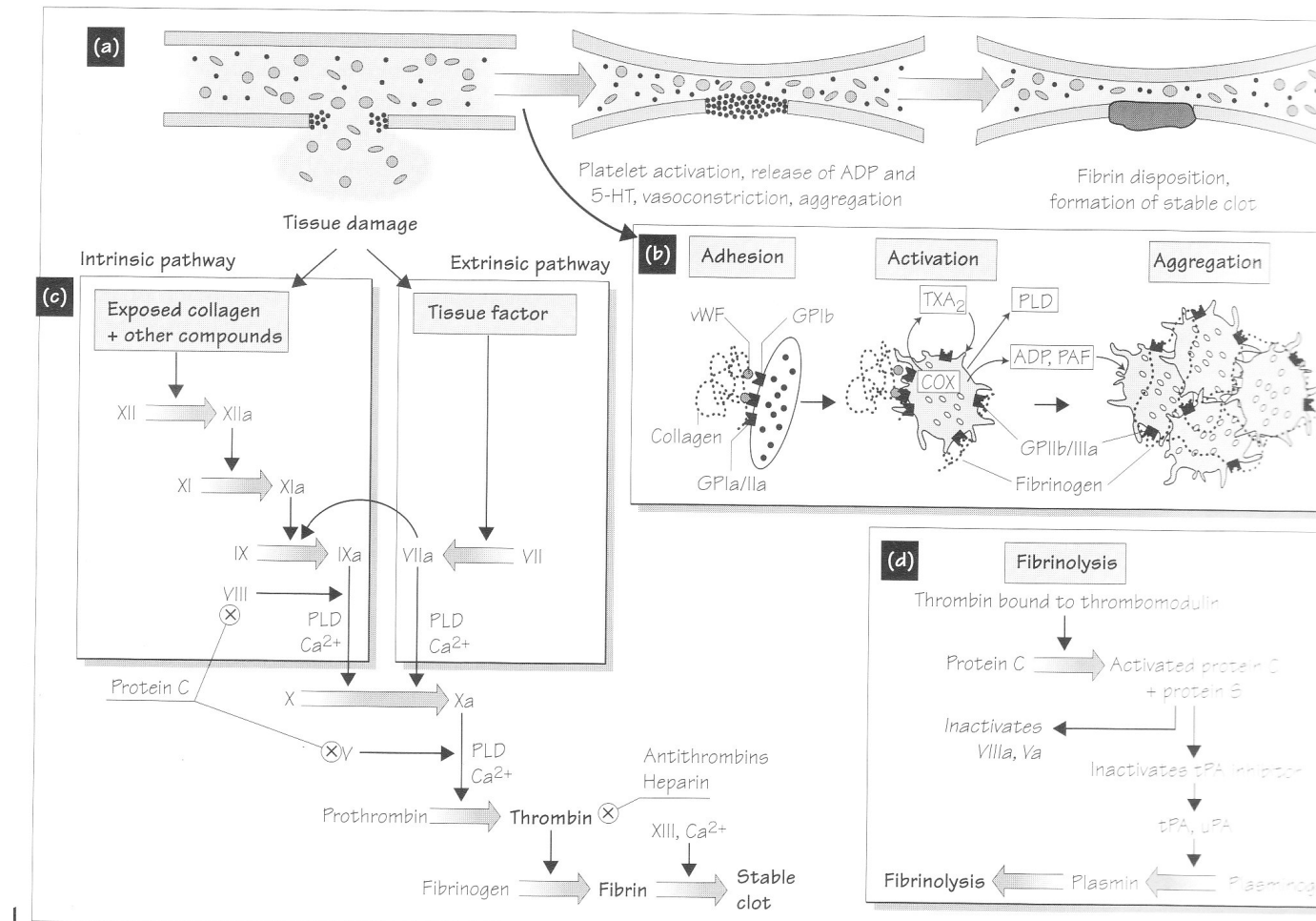
- Aktivace krevních destiček

- Aktivace koagulační kaskády

- Akutní uzávěr cévy = akutní ischemie

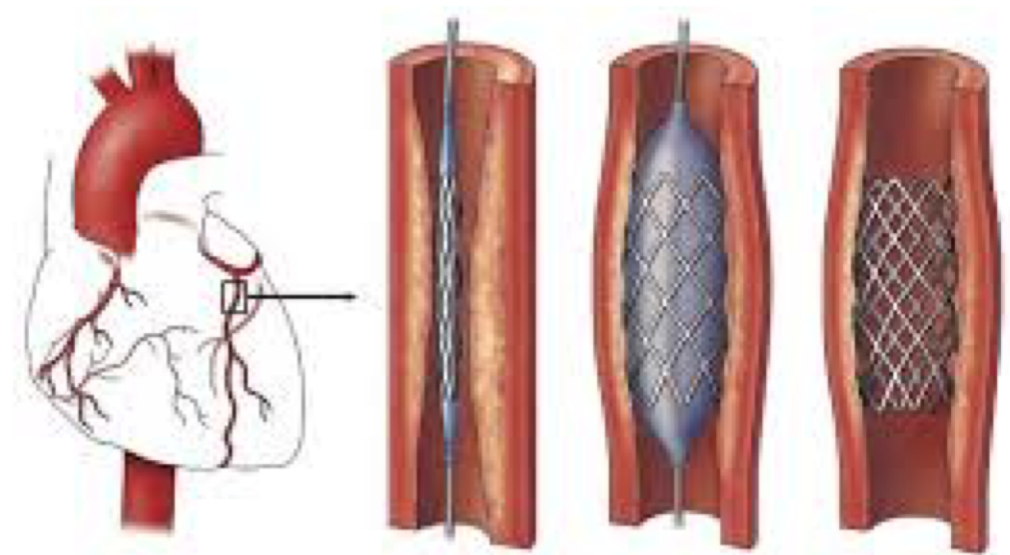
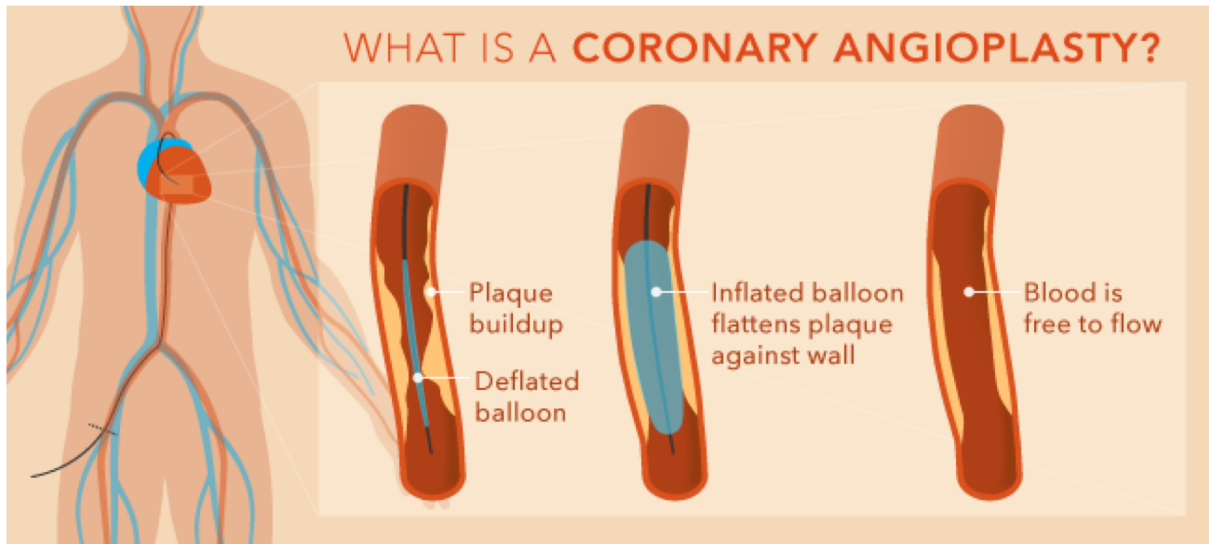
Mechanismus akutního uzávěru cévy - aktivace hemokoagulace

Akutní uzávěr cévy - princip léčby

- Inhibice koagulačních procesů (antiagregace, antikoagulace, ...trombolýza....)
- Angioplastika cévy – mechanické zprůchodnění

Perkutánní koronární intervence - PCI

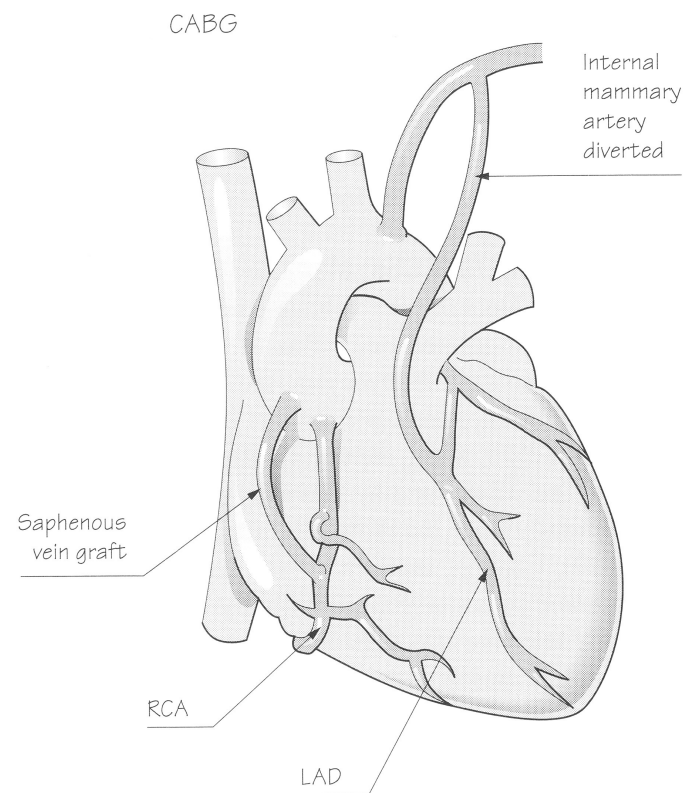
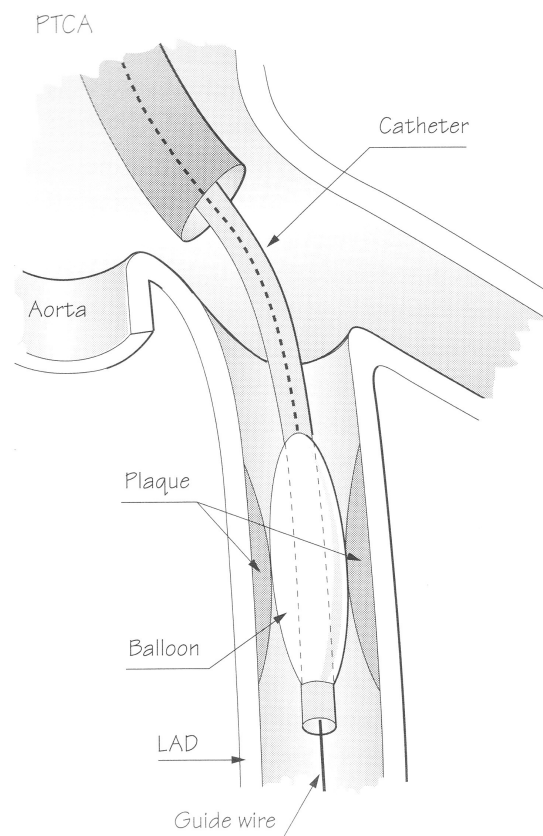

Source: Britannica.com

Mechanická léčba akutní ischemie myokardu

Management

Medical: β -blockers, Ca^{2+} -channel blockers, nitrovasodilators, aspirin, heparin, or
Revascularization:

Akutní ischemie myokardu - shrnutí

- Proces aterosklerózy je zásadní !!!
- Ruptura plátu = indukce hemokoagulace
- Hemokoagulace = akutní uzávěr cévy
- Princip léčby:
 - Inhibice hemokoagulace (antiagregace, antikoagulace, trombolýza...)
 - Mechanické zprůchodnění cévy, PCI

Akutní srdeční selhání

- Akutní srdeční selhání = kardiogenní šok
- Šok = srdeční selhání
- Srdeční selhání = srdce není schopné zabezpečit dostatečný průtok krve dle potřeb orgánů
- Postižení myokardu: ischemie, infekce, arytmie, zranění....

Akutní srdeční selhání – principy léčby

- **Pokaždé léčit příčinu vzniku srdečního selhání!!!!!!**

- **Farmakoterapie:**

homeometrická regulace kontrakce myokardu

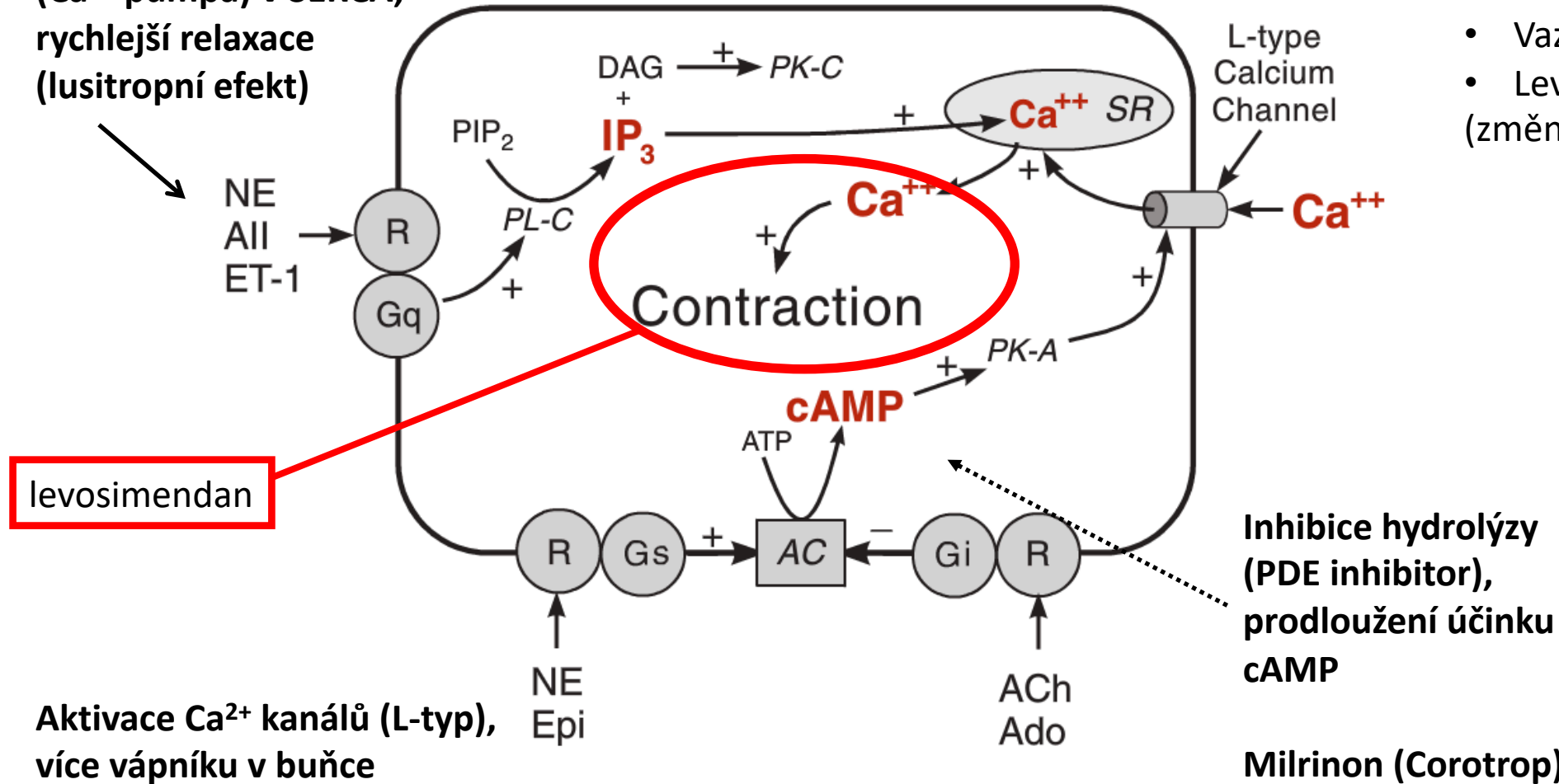
Zvýšení SVR a tím udržení MAP a perfúze mozku a srdce

Heterometrická regulace

- **Mechanická léčba:**

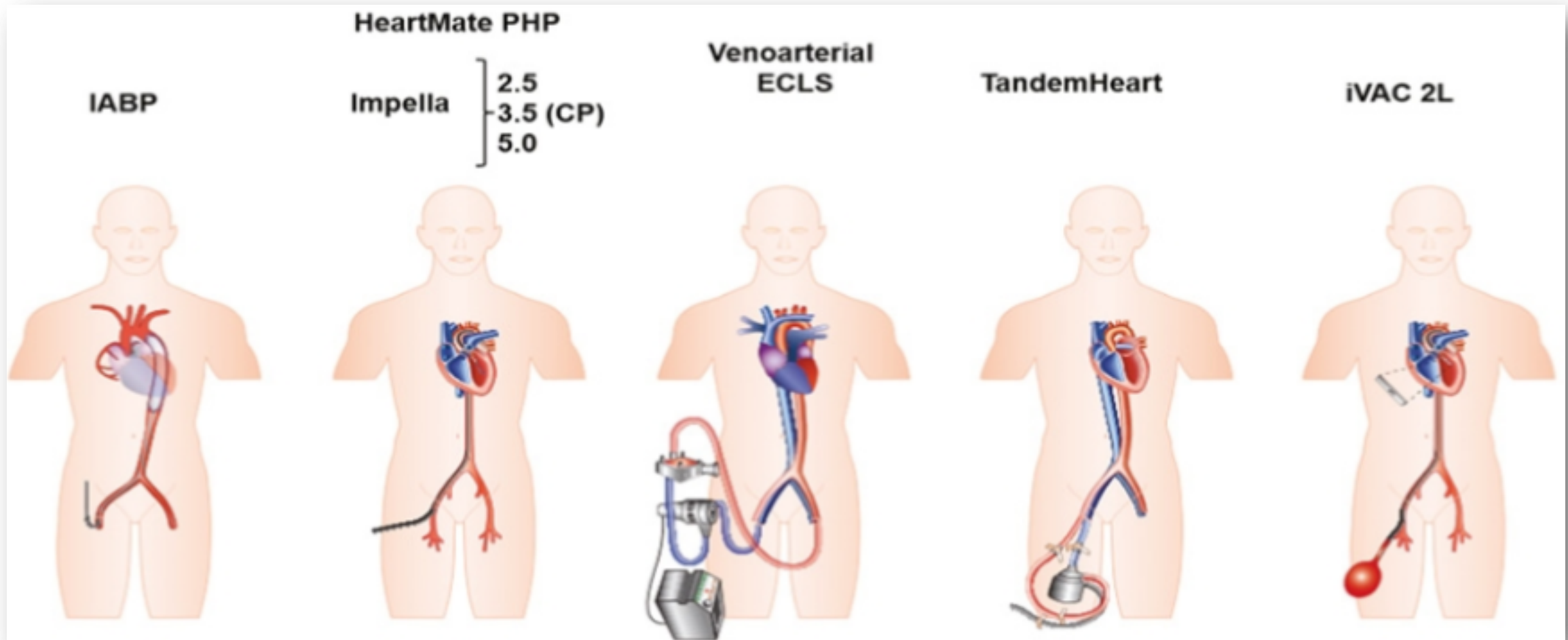
Akutní srdeční selhání - farmakoterapie

Fosforylace fosfolambanu
(Ca²⁺ pumpe) v SERCA,
rychlejší relaxace
(lusitropní efekt)

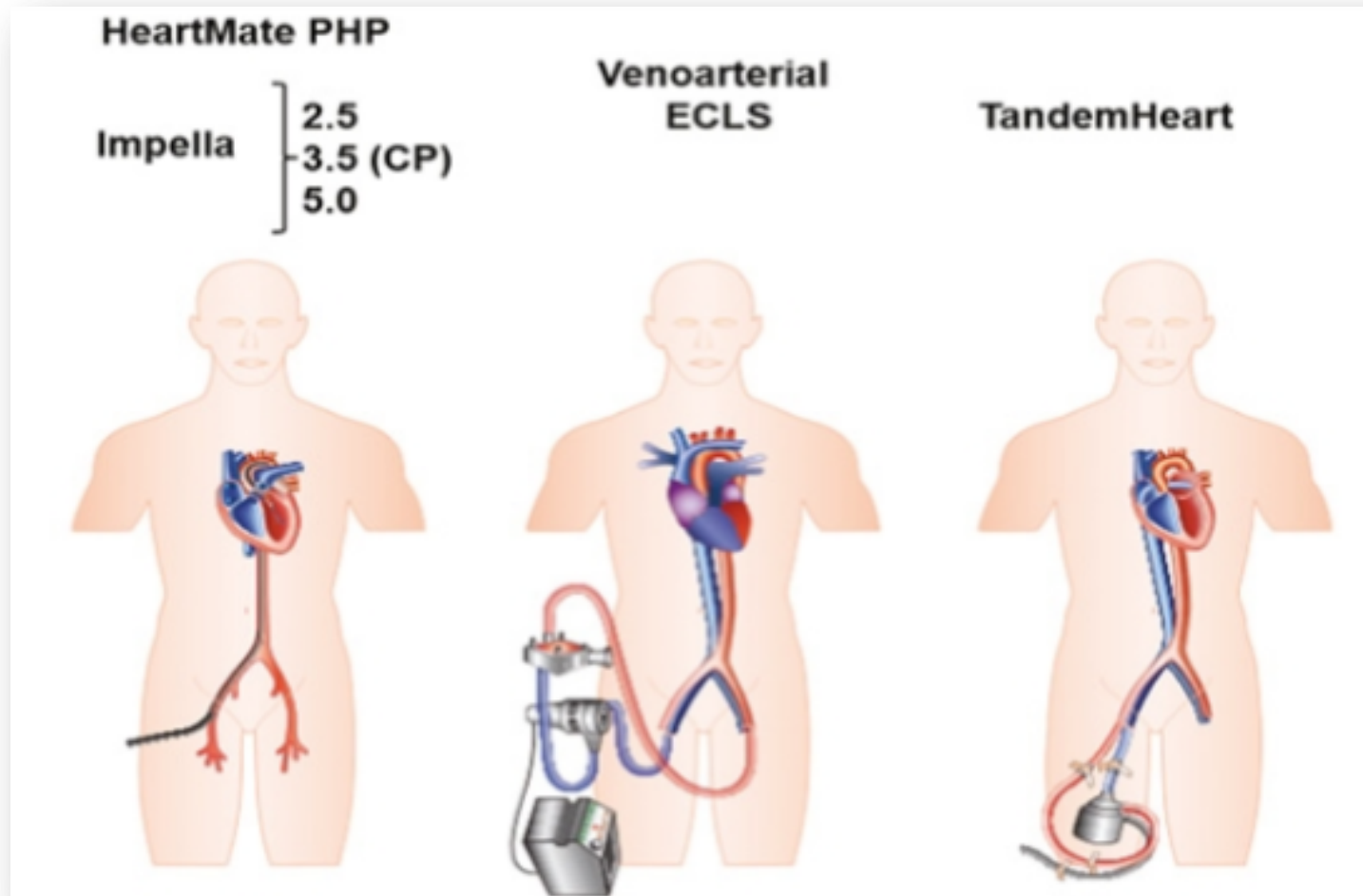

- A, NOR
- PDE inhibice
- Vazopressin
- Levosimendan (změna citlivosti k Ca²⁺)

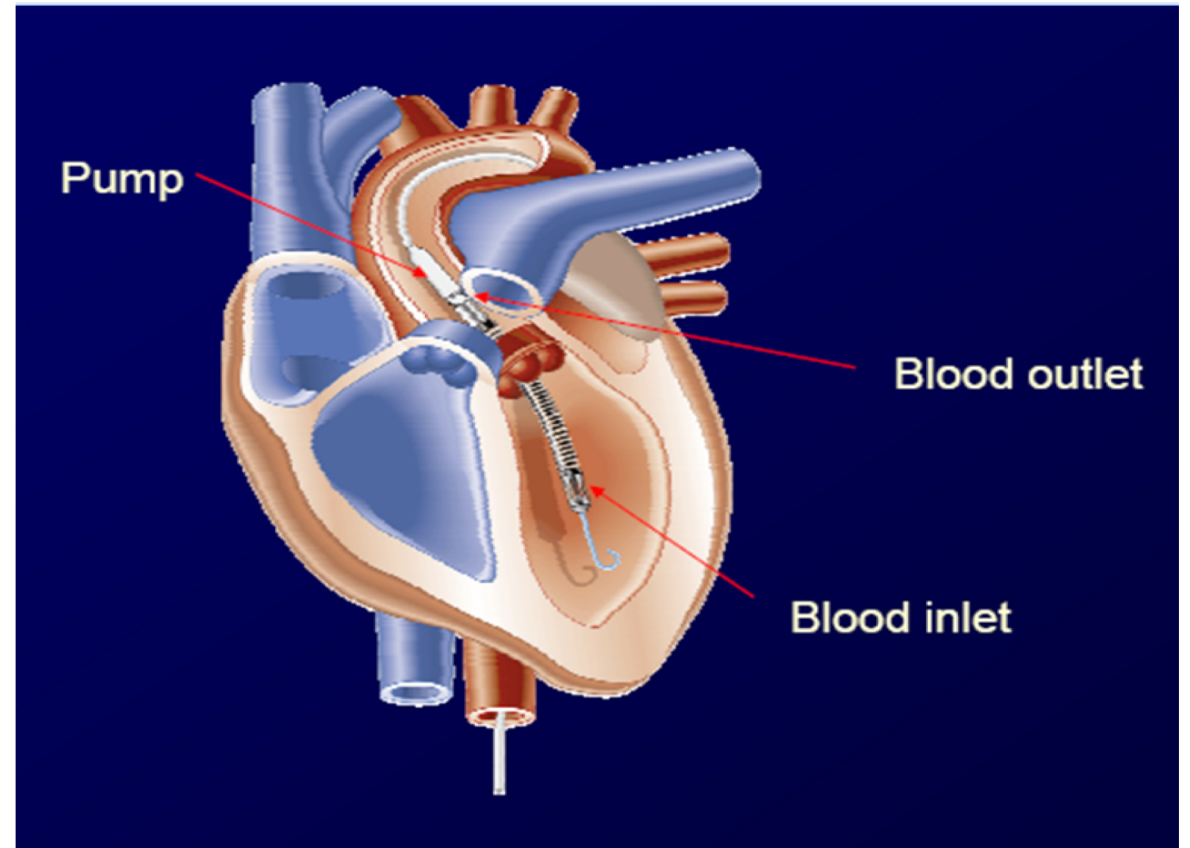
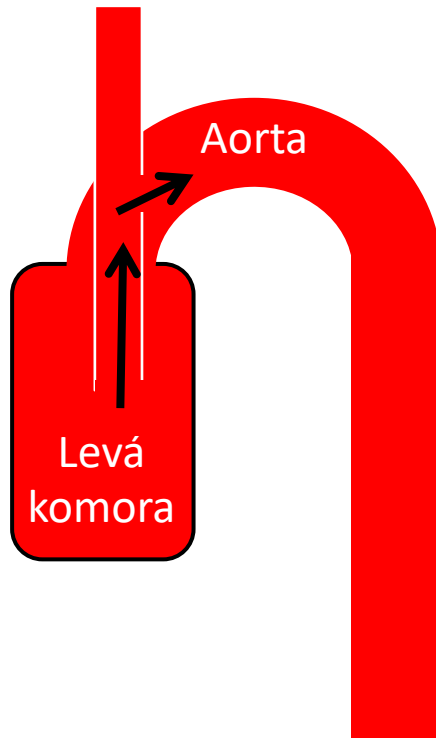
Akutní srdeční selhání – mechanická léčba: perkutánní mechanické podpory

Perkutánní mechanické podpory

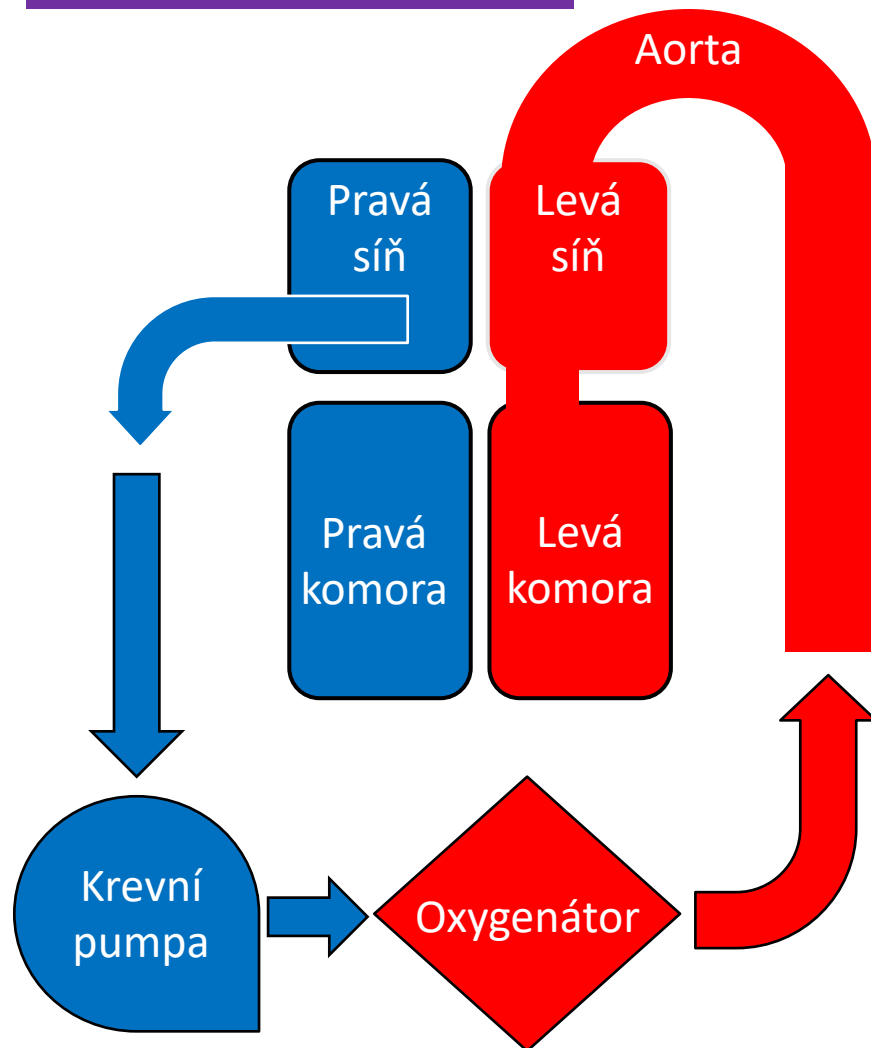
Impella LP 2.5, 3.5 CP, 5.0

Augmentace CO: 2,5–5,0L/min

Extrakorporální membránová oxygenace - ECMO

V-A konfigurace

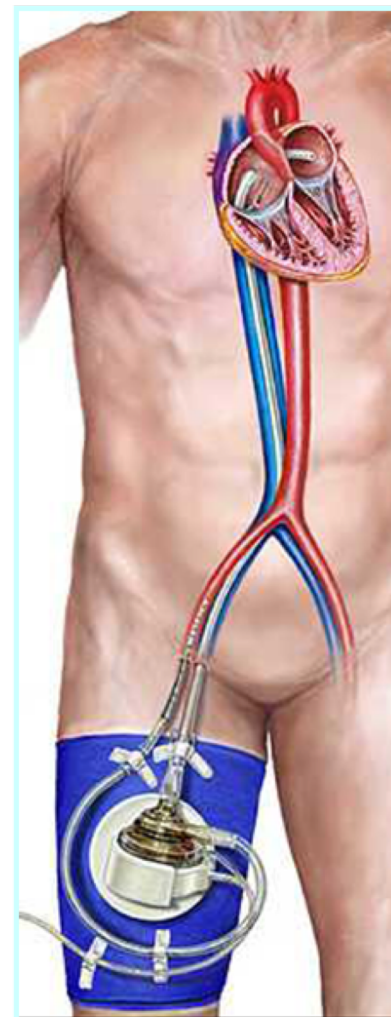
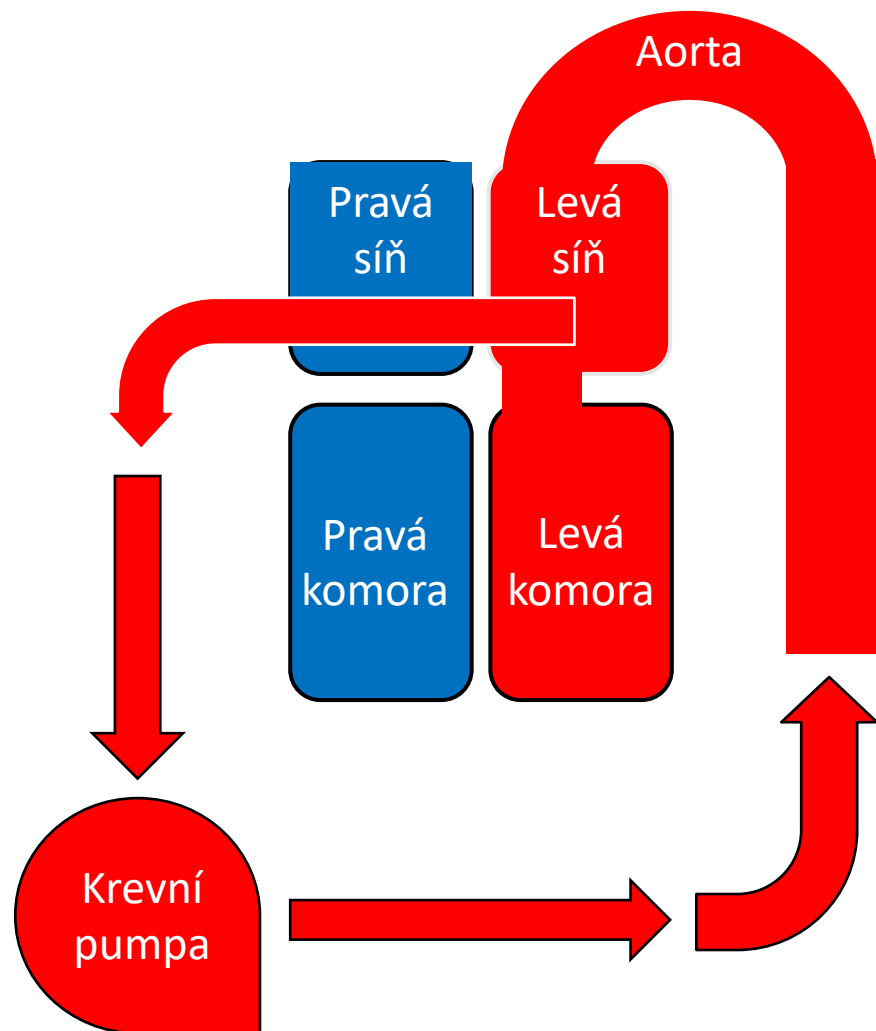
Inflow kanyla 20-23Fr

Outflow kanyla 15-19F

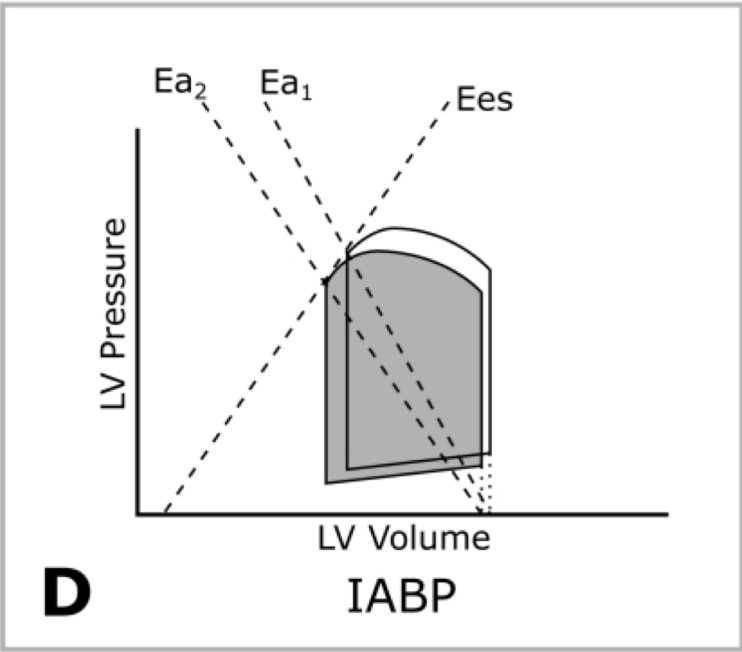
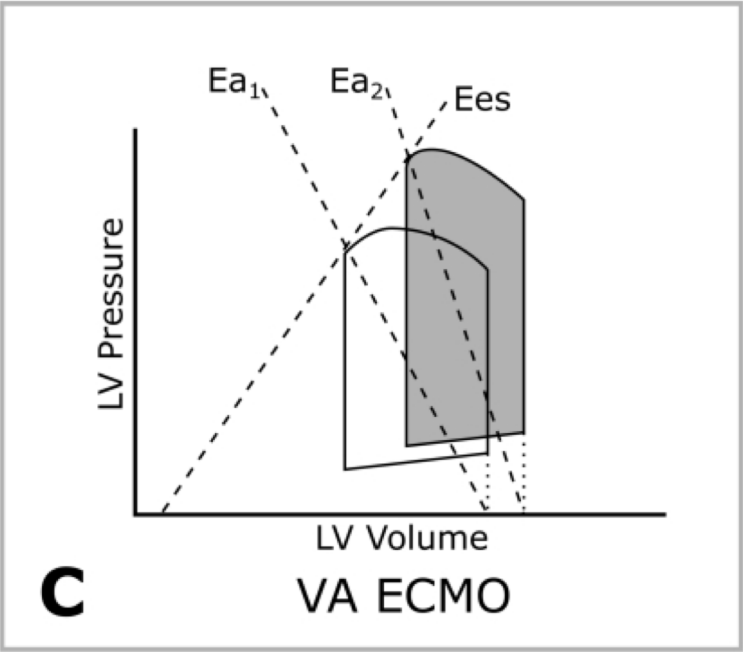
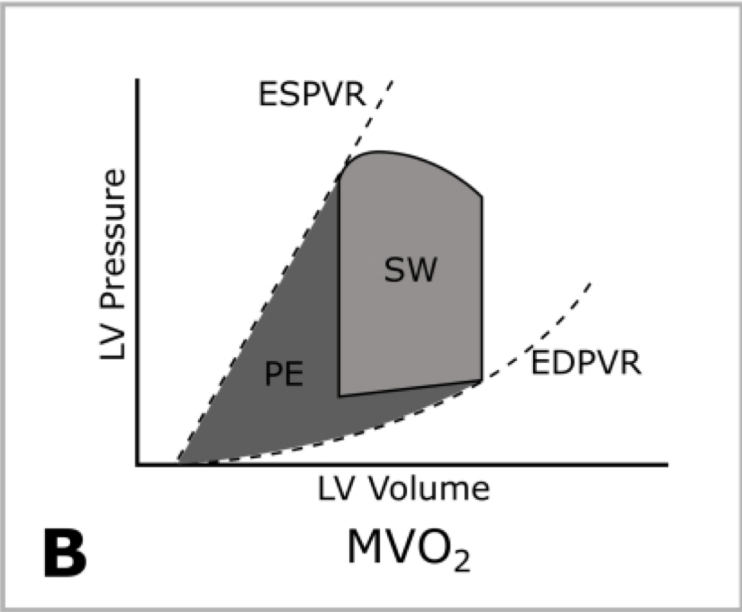
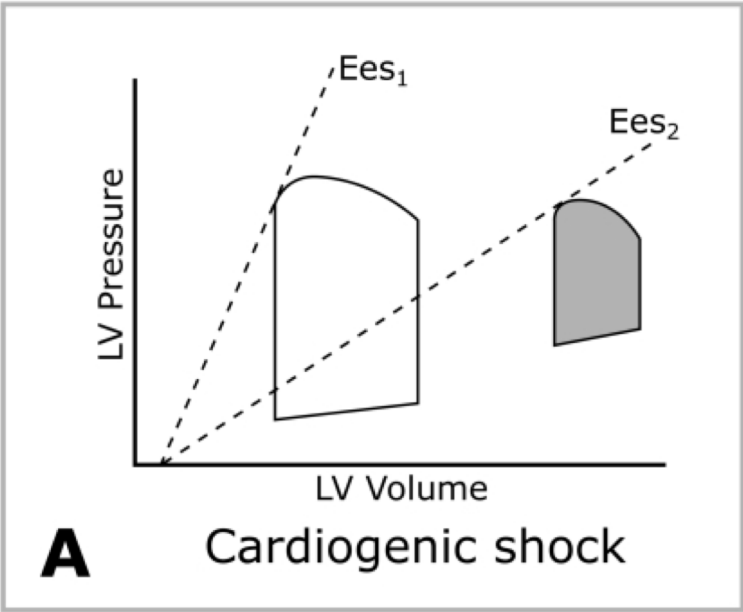
Náhrada srdce i plic

Augmentace CO: 4,5–7,0L/min

TandemHeart

Augmentace CO: 3,5–5,0L/min

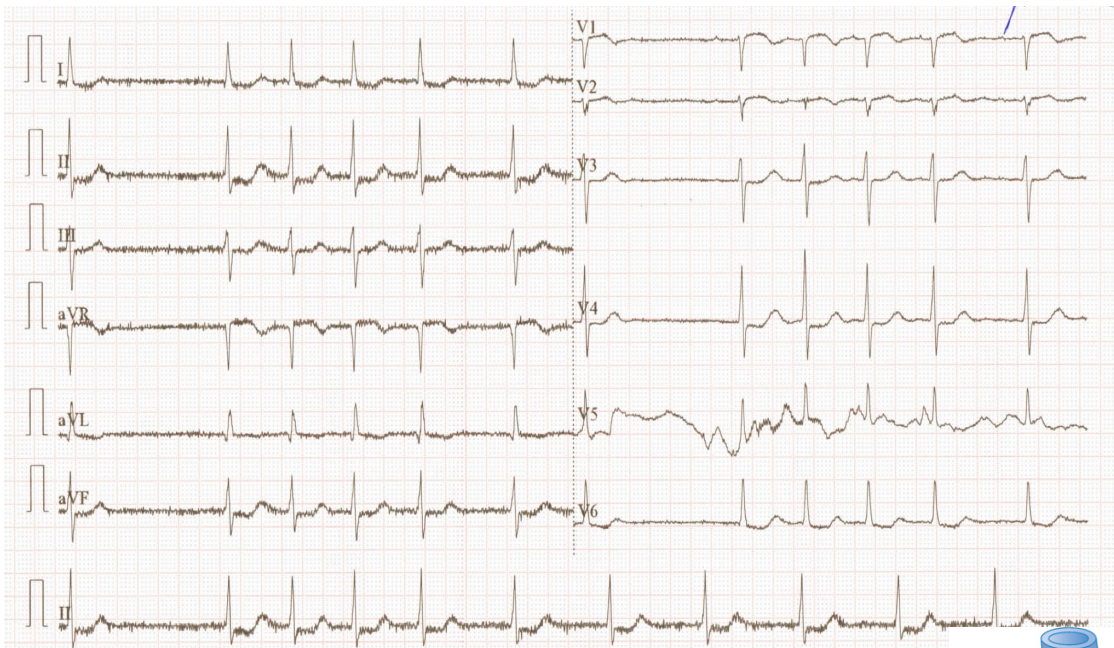
Akutní srdeční selhání - shrnutí

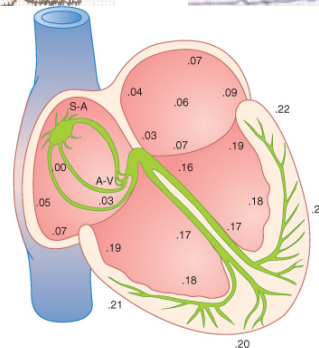
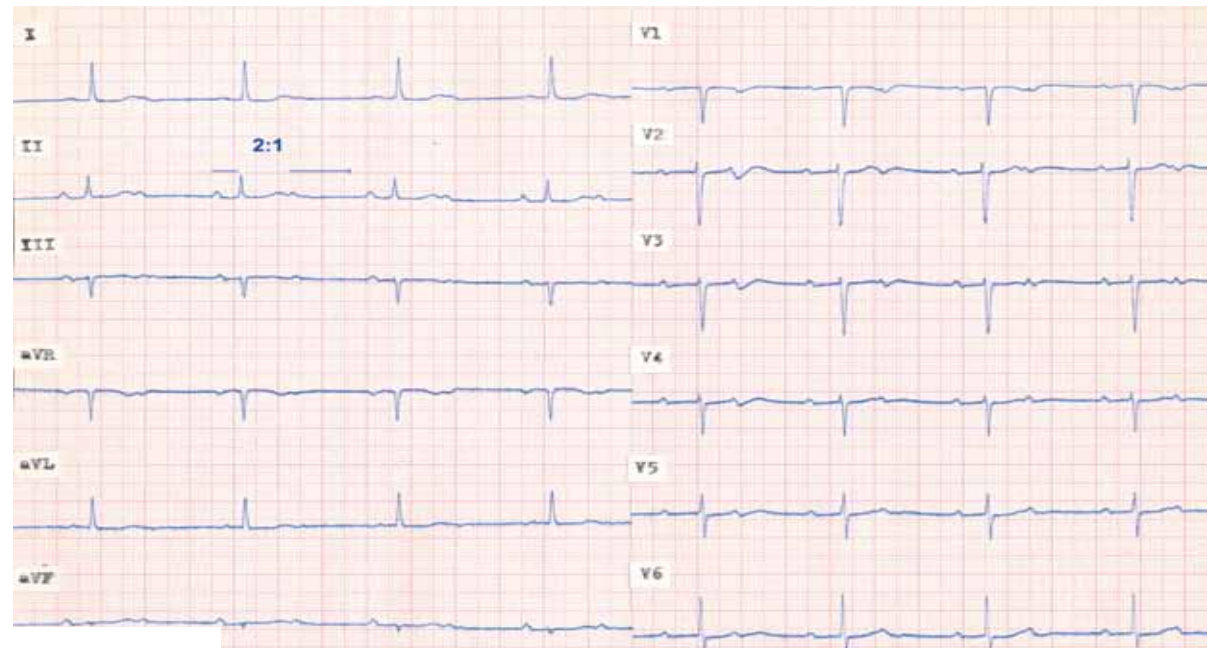
- Primární postižení srdce. Myokard není schopen pokrýt požadavky orgánů na perfúzi krví
- VŽDY se zaměřit na vyvolávající příčinu!!!!
- Farmakoterapie + mechanická léčba
- Rozdíl oproti chronickému srdečnímu selhání

Poruchy převodního systému srdce - kardiostimulace

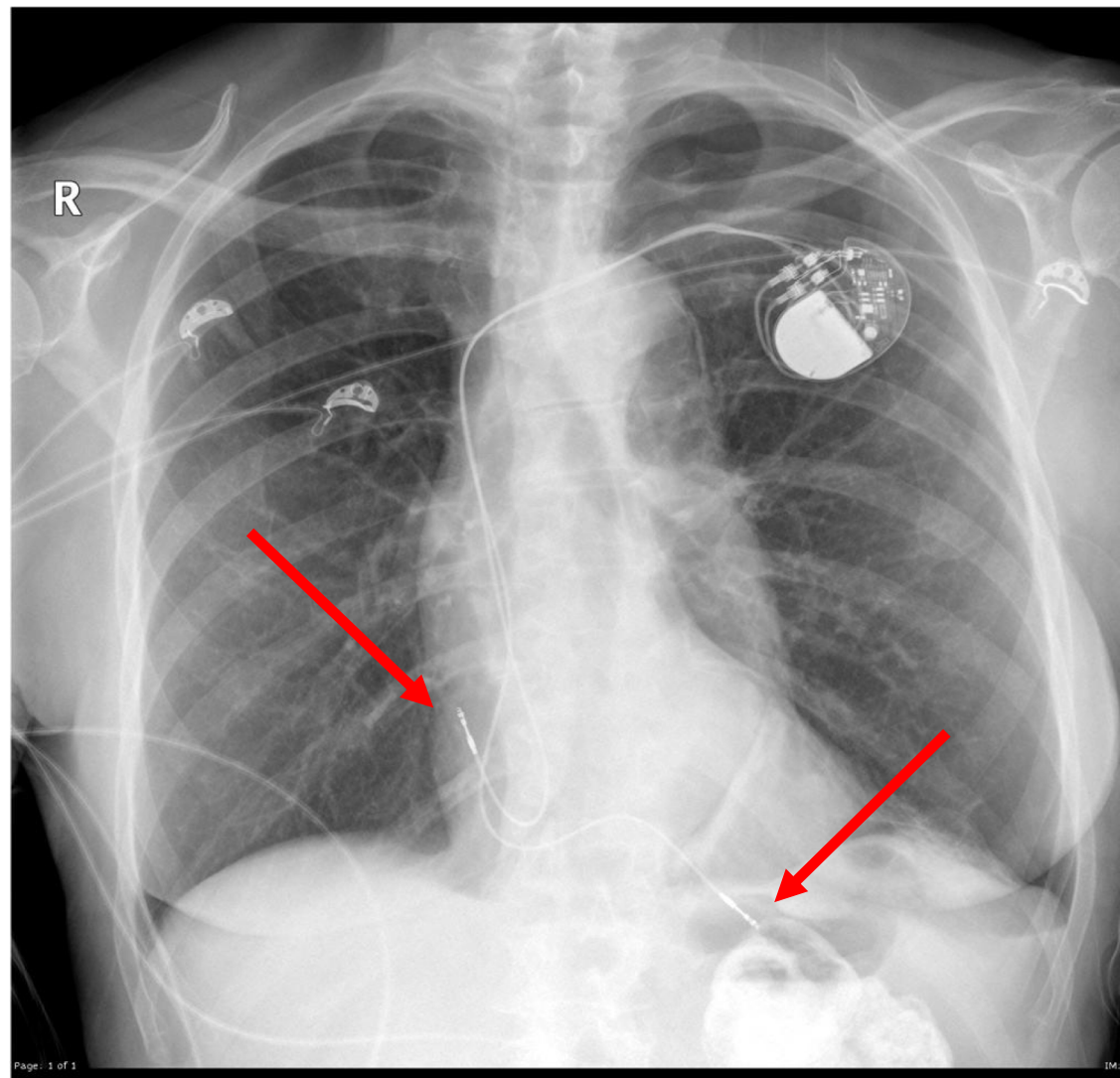
SA blokáda

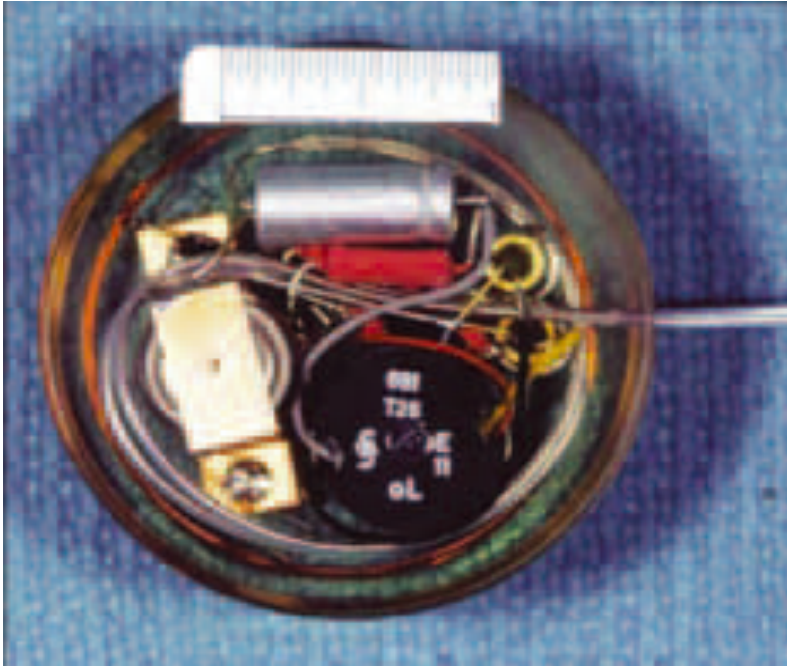
AV blokáda II.stupně Mobitzova typu

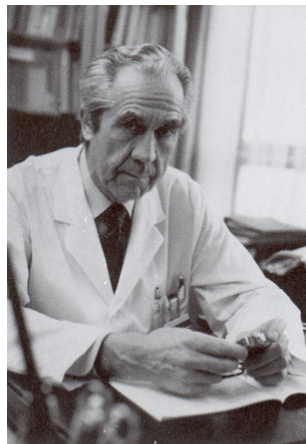
Trvalá kardiostimulace

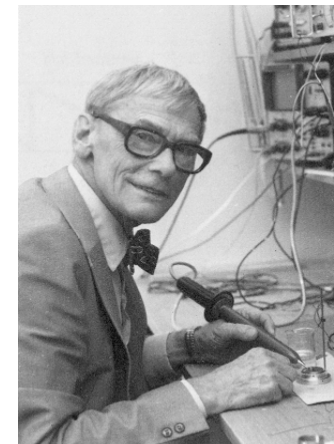
První implantace trvalé kardiostimulace

- 8. října **1958**
- Karolinska Univerzita, Stockholm, Švédsko
- Implantace elektrody epikardiálně kardiologickým přístupem

Ake Senning,
kardiolog

Rune Elmquist, lékař,
inženýr a vynálezce

RIMEM V00 Pacemakery, březen 1965

Doc. MUDr. Bohumil Peleška, DrSc

Ing. Vladimír Bičík

Rimem, Thomayerova Nemocnice, Praha - Krč

PATENTOVÁ LISTINA

ČÍSLO 1 2 4 9 0 1

ÚRAD PRO PATENTY A VYNÁLEZY V PRAZE UDĚLIL PODLE § 19 ZÁKONA Č. 34/1957 Sb. PATENT NA VYNÁLEZ
UVEDENÝ V PŘIPOJENÉM PATENTOVÉM SPISU

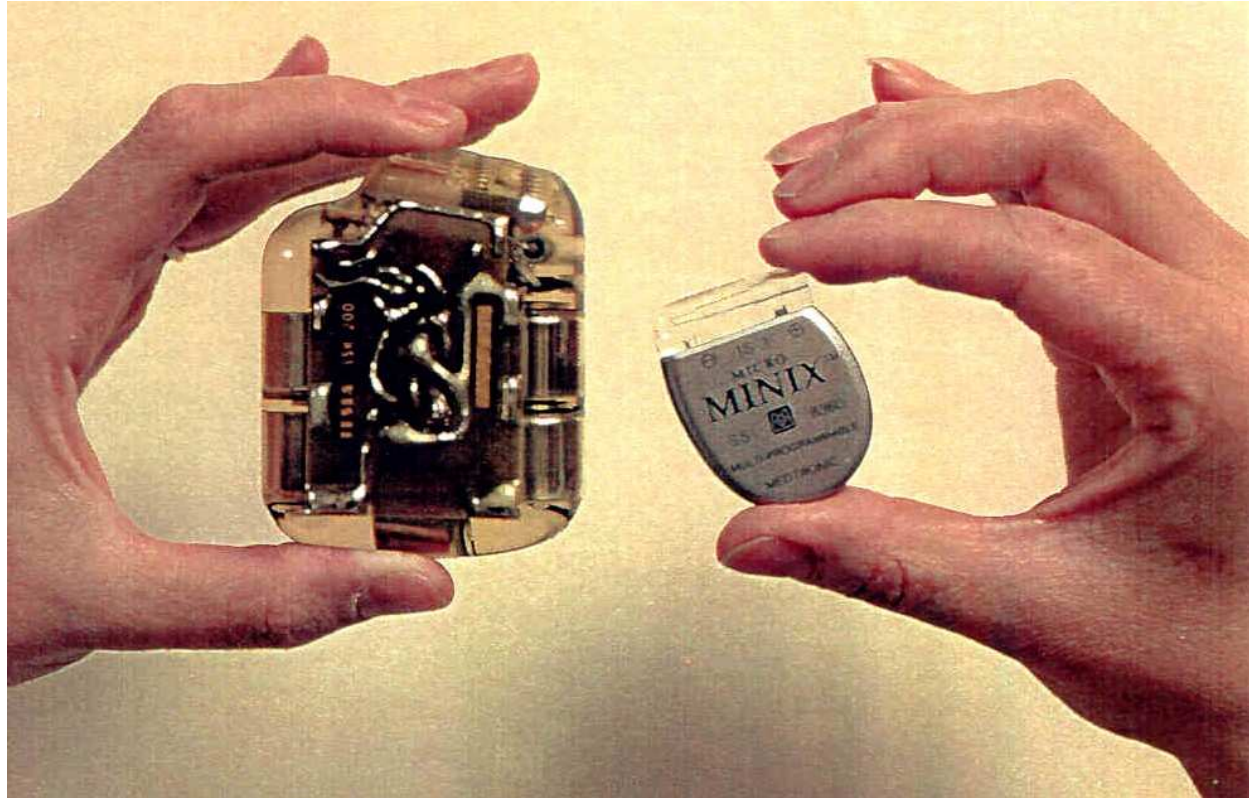
PŮVODCE VYNÁLEZU: Doc.MUDr.Bohumil Peleška, Praha
ing.Vladimír Bičík, Nové Strašecí

1967

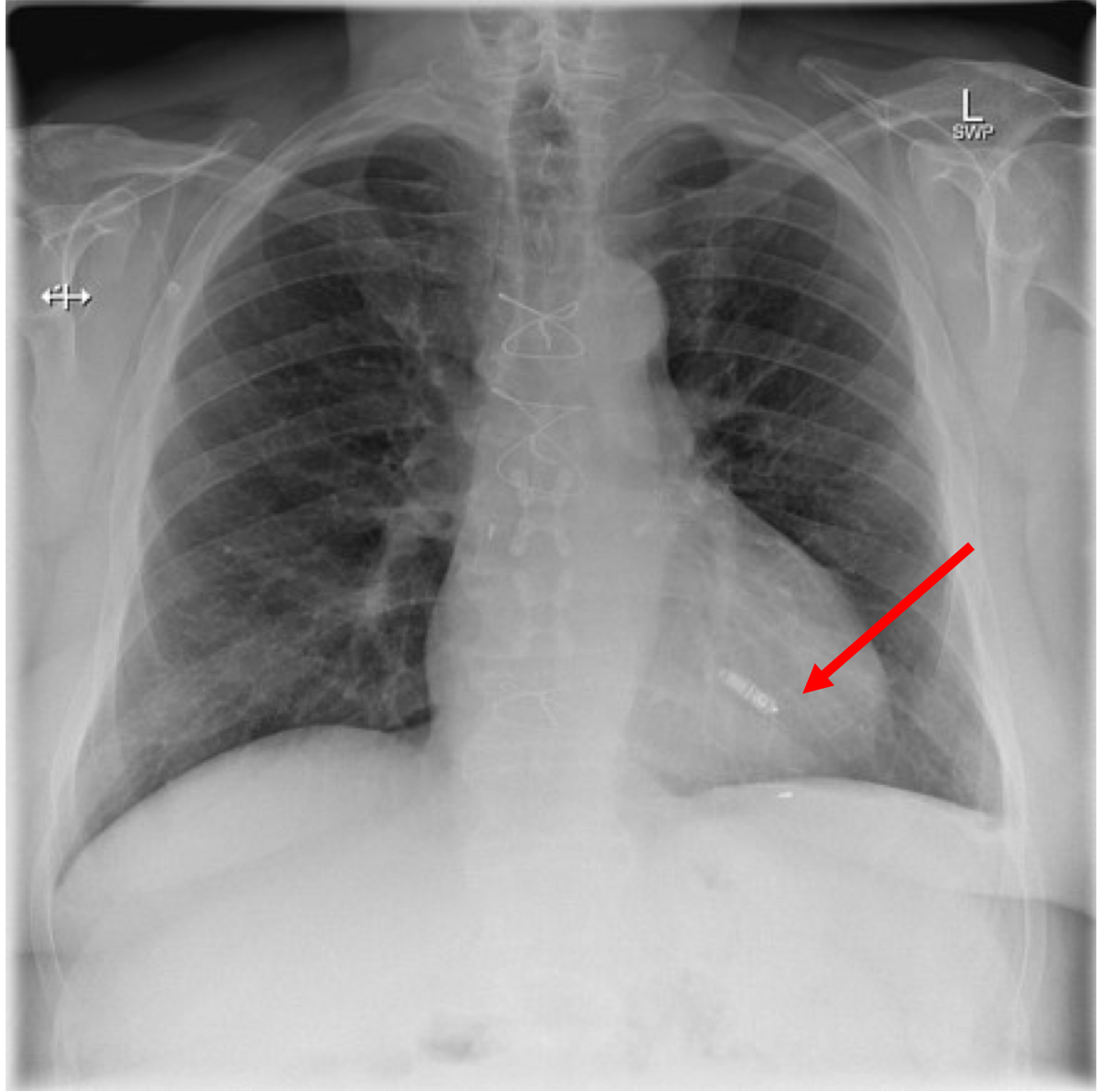
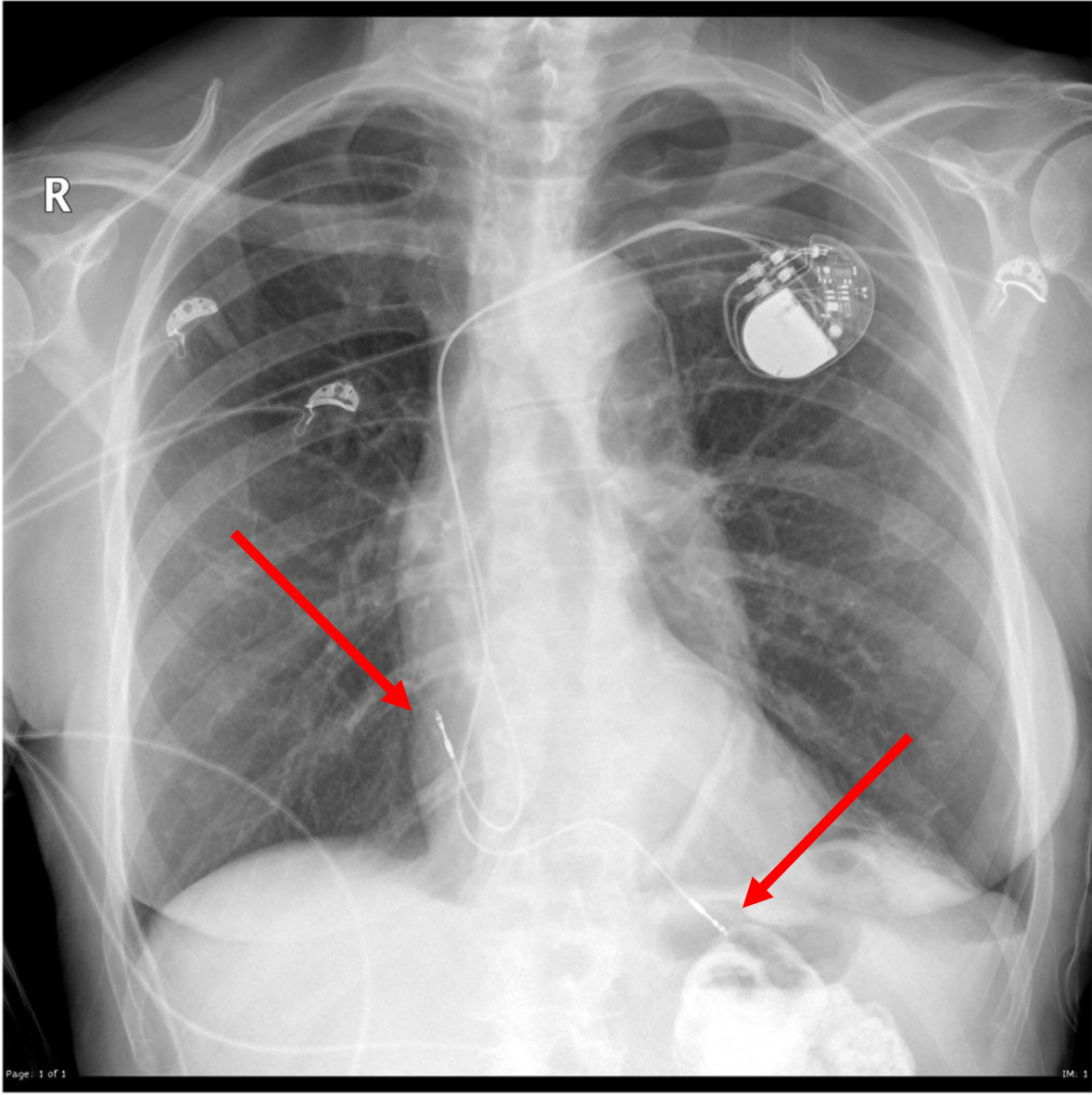

1970 vs. 2000

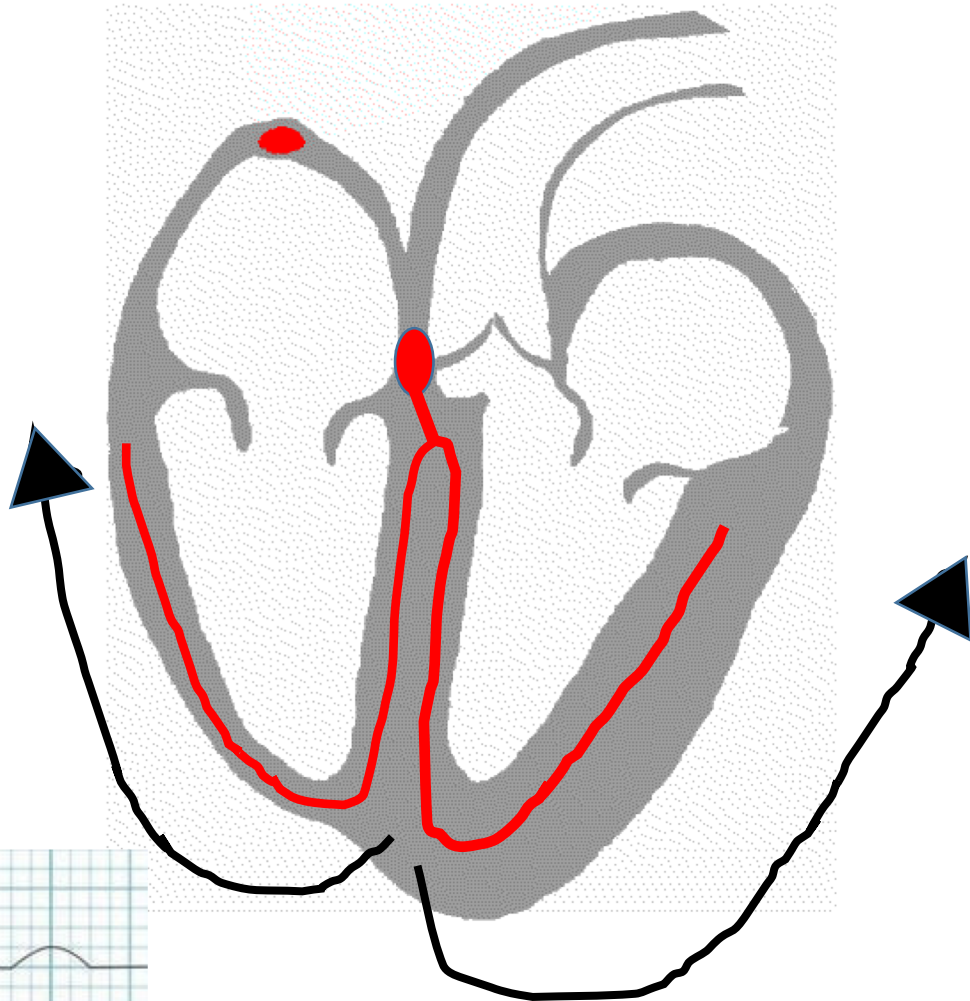

Bezdrátová (leadless) kardiostimulace - Micra™

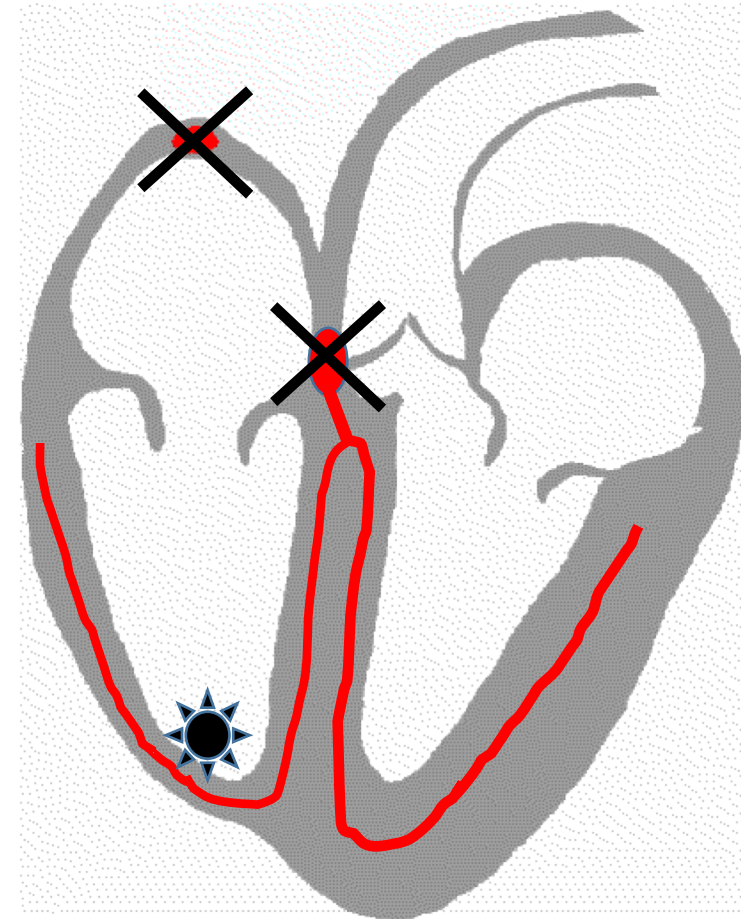
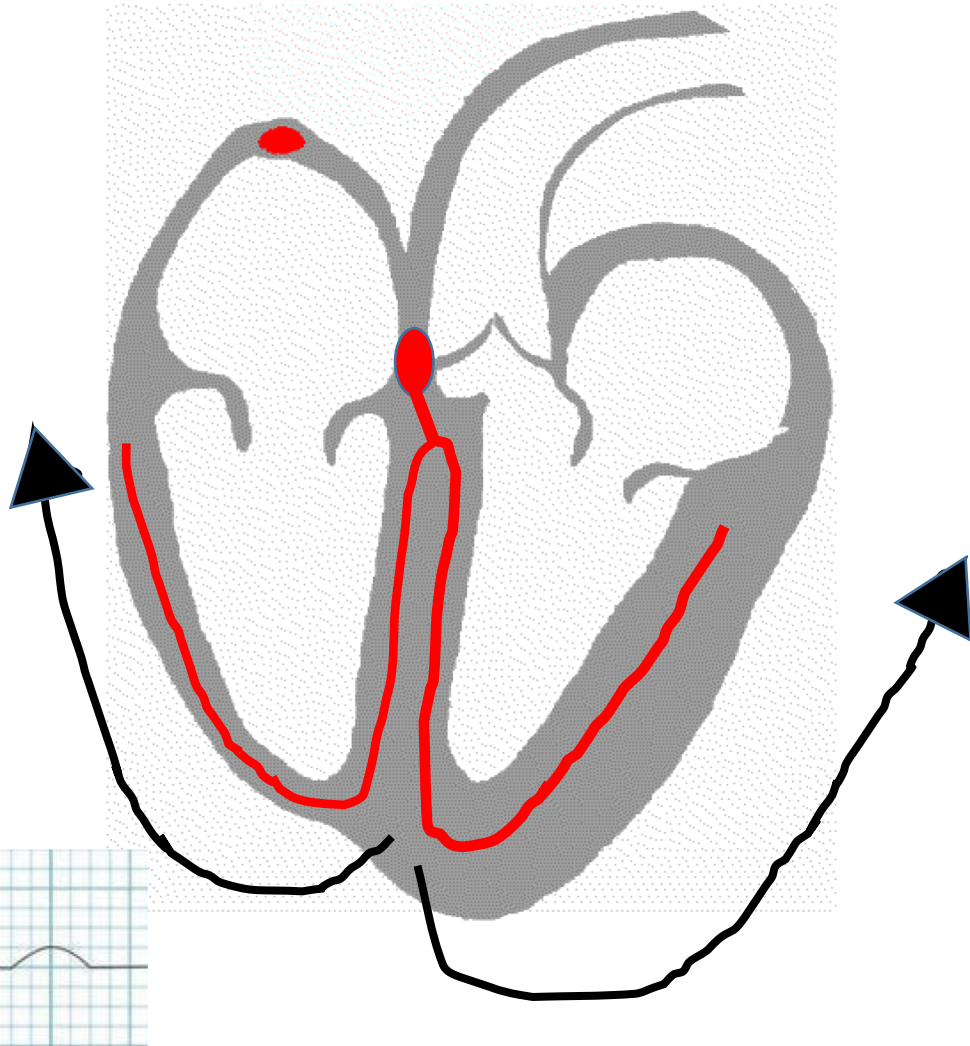

Převodní systém srdce

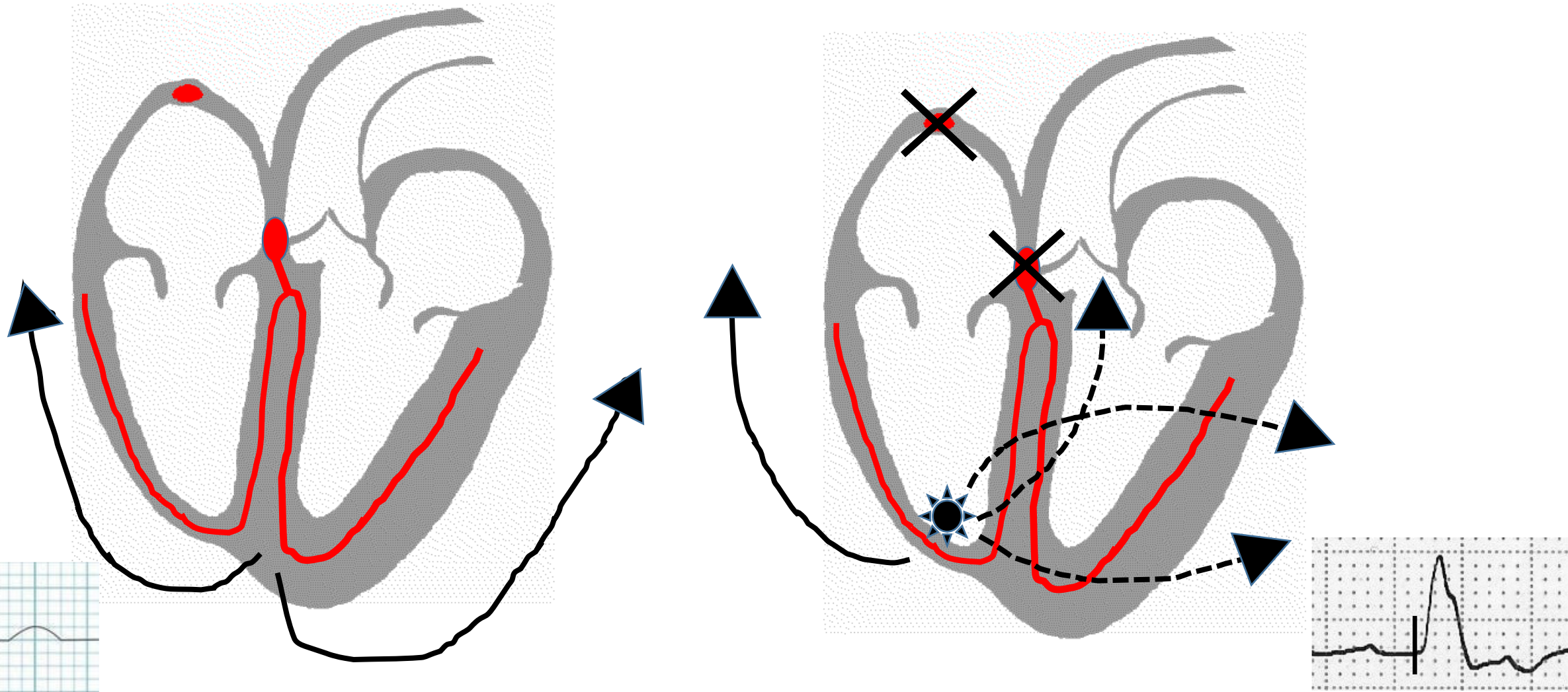

Princip řešení bradykardie

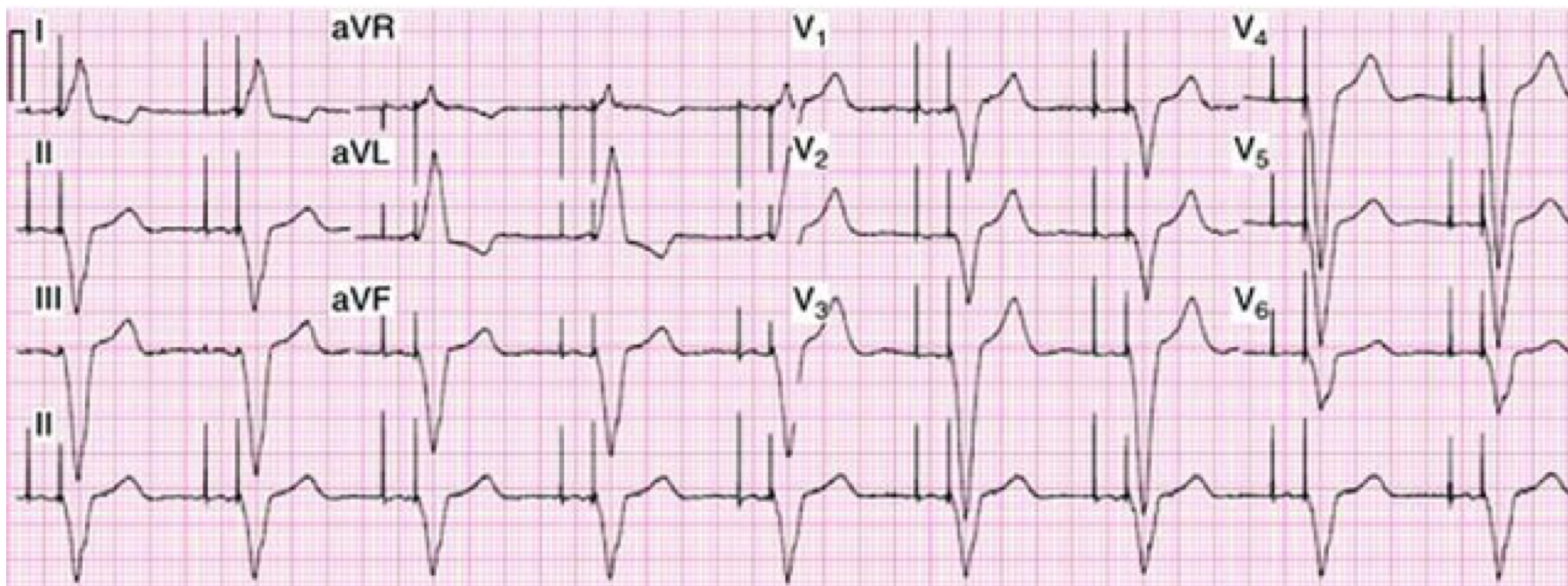

Stimulace oblasti hrotu RV – RVA stimulace

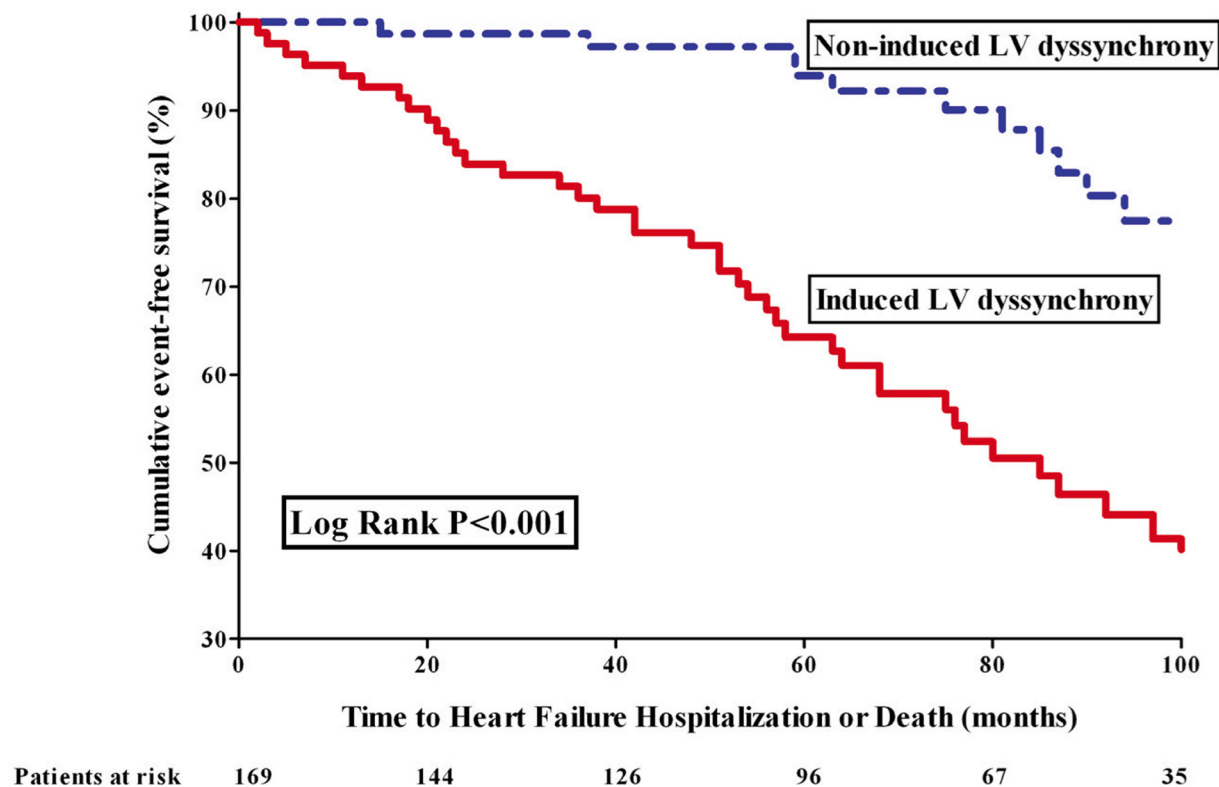
Princip řešení bradykardie

RVA stimulare

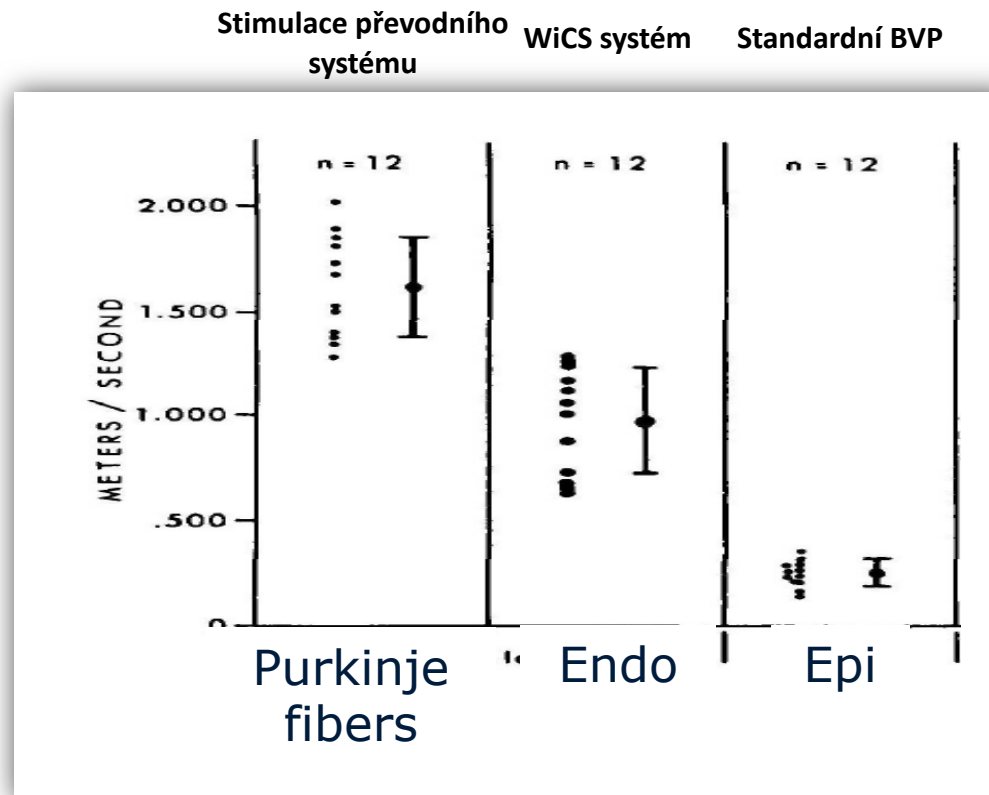
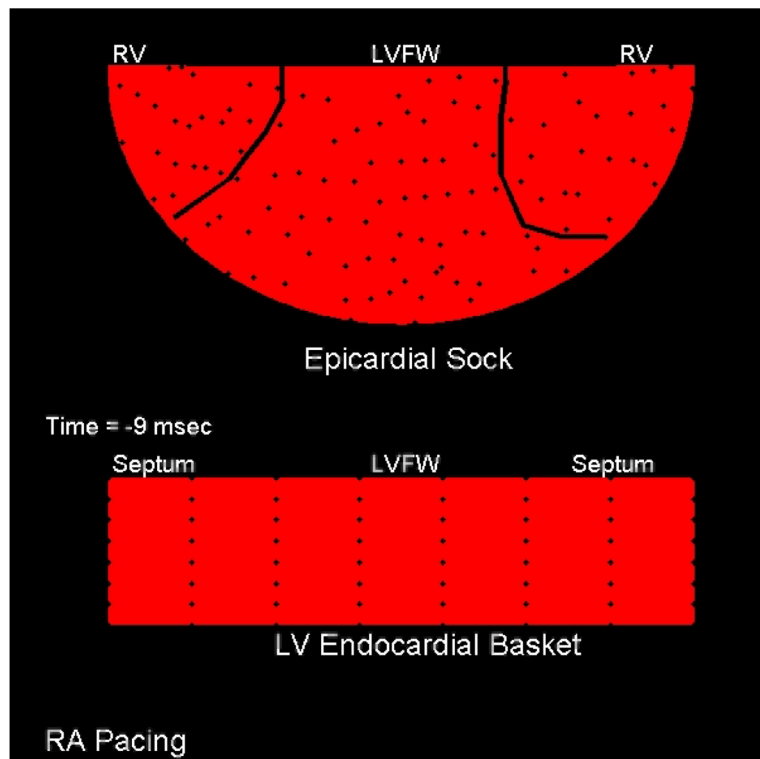

Efekt dlouhodobé RVA stimulace

Höke et al, JACC, 2012

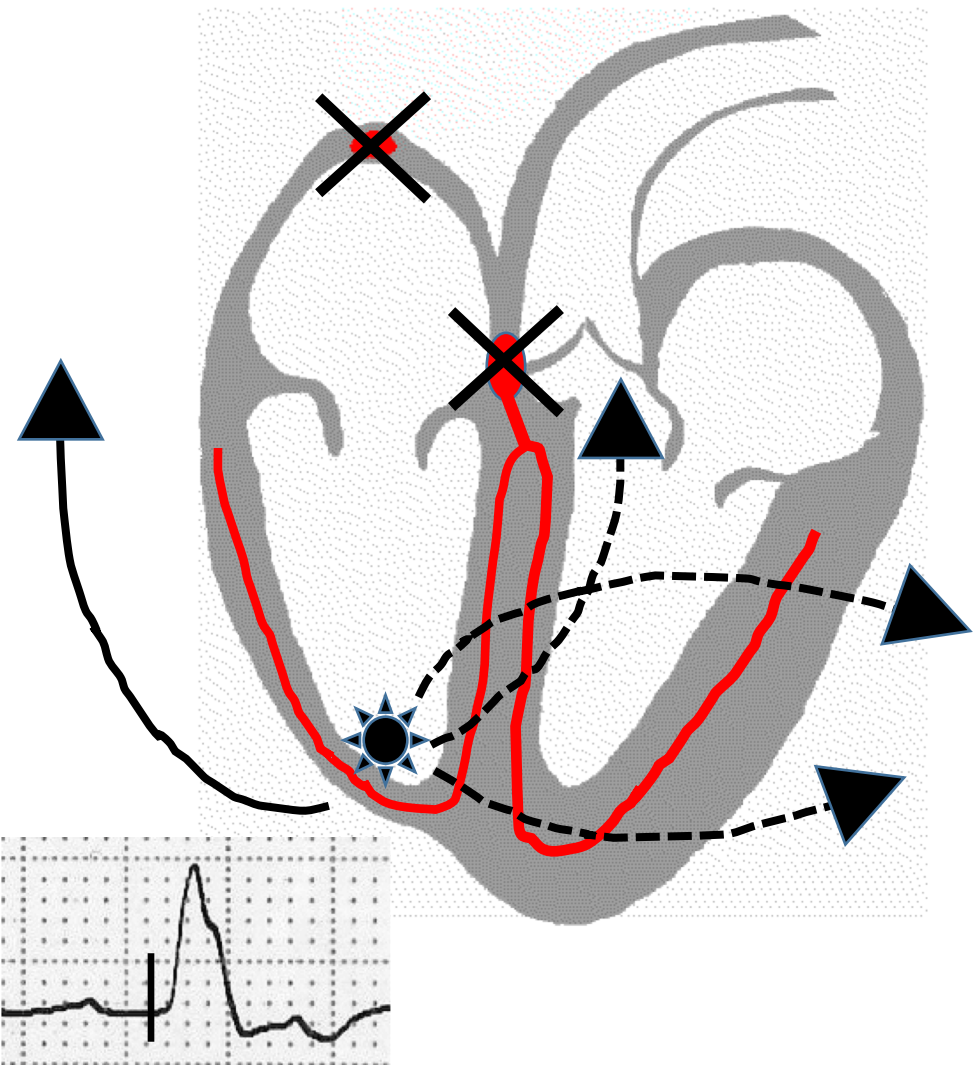
Rychlost šíření elektrické aktivace v myokardu v závislosti na místě stimulace

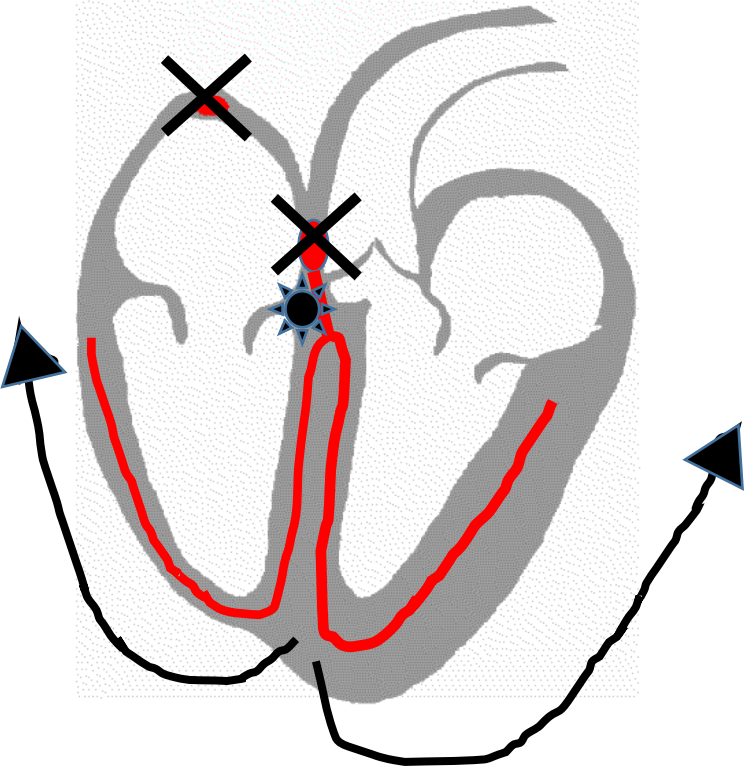
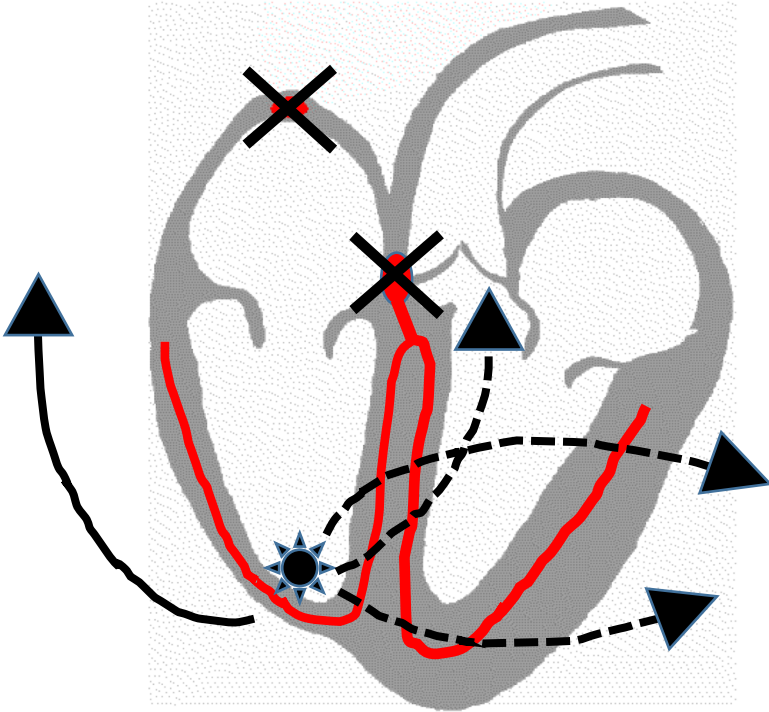
Myerburg et al., Circ. Res. 1972

Select LV study – endokardiální stimulace LK je superiorní v porovnání s epikardiální stimulací LK u BVP v rámci CRT

Princip řešení asynchronní aktivace srdce

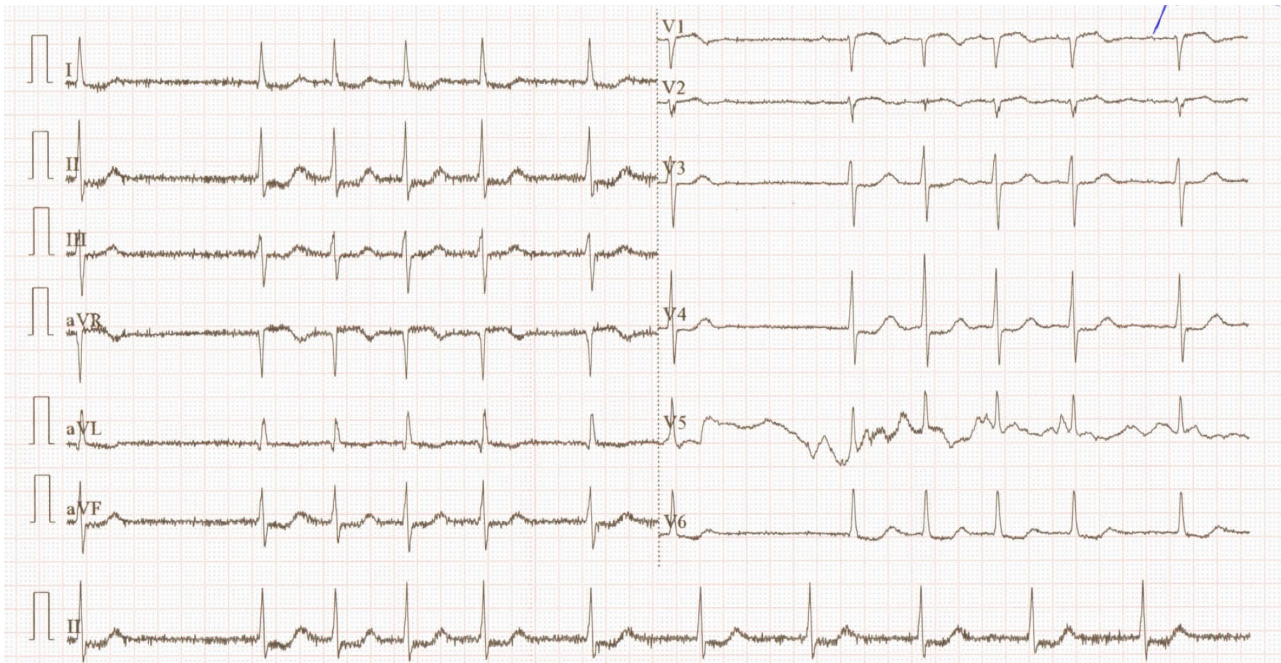

Princip řešení asynchronní RVA stimulace – conductive system pacing (CSP): His Bundle Pacing (HBP) Left Bundle Branch Pacing (LBBP)

Robert Packer Hospital, Minneapolis, USA
Deshmukh et al, Circulation 2000

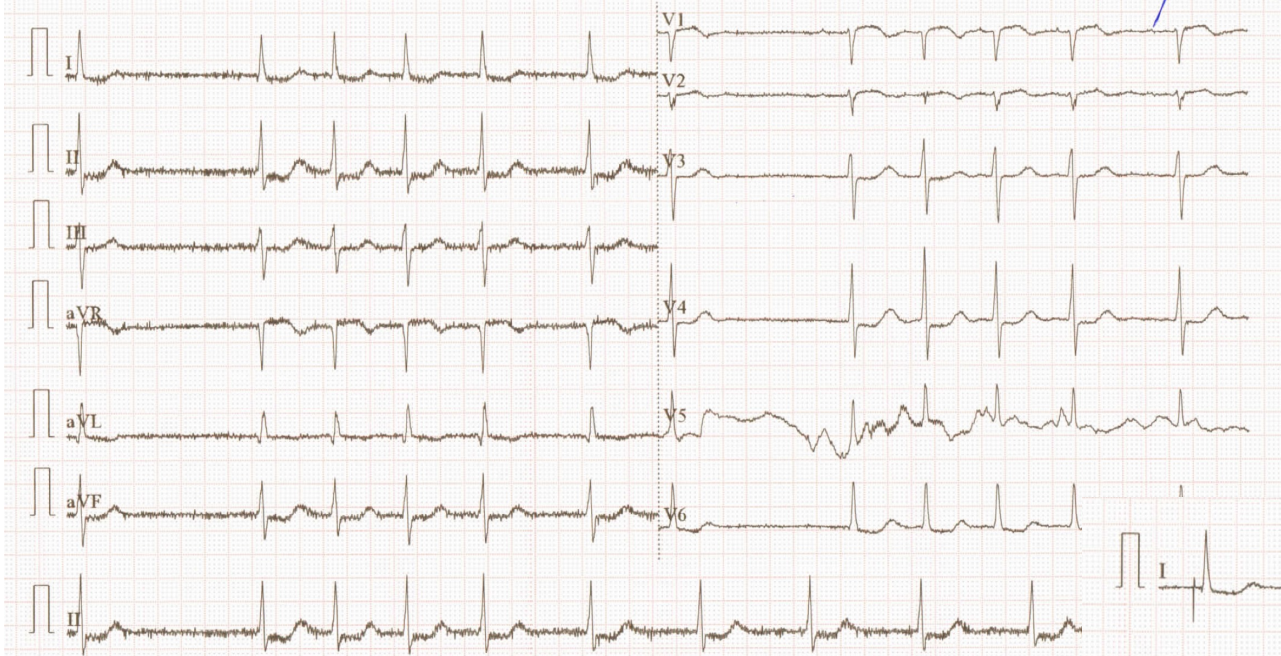

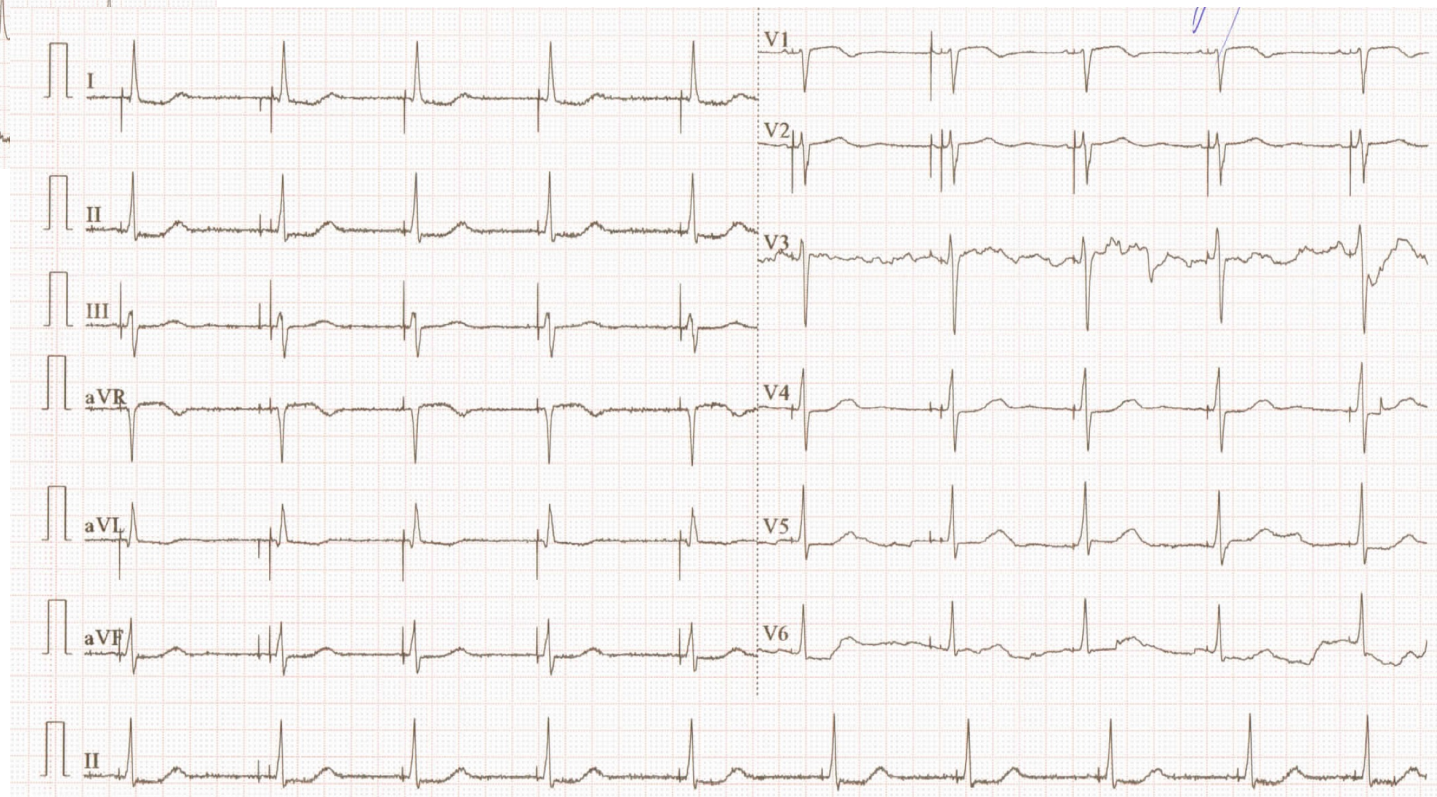
♀ 1942

Sinusový rytmus, SA blokády, QRS 98ms

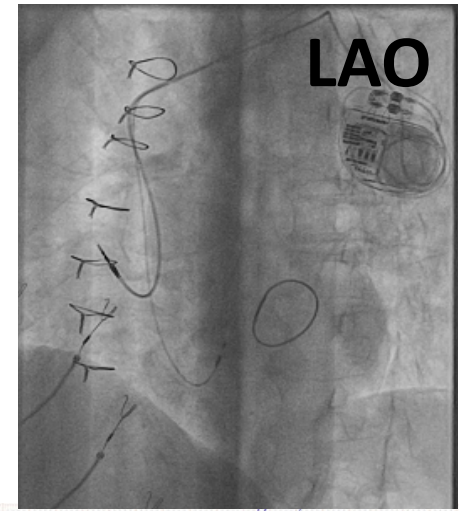
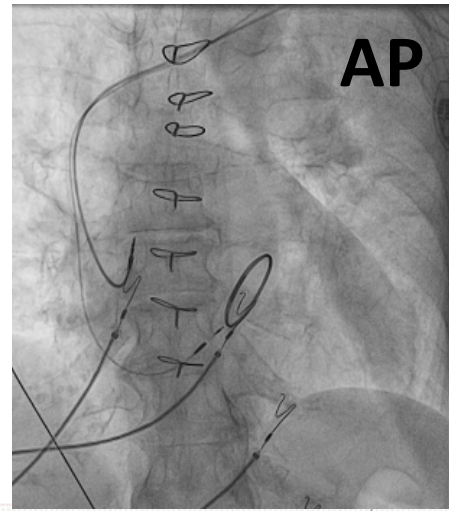
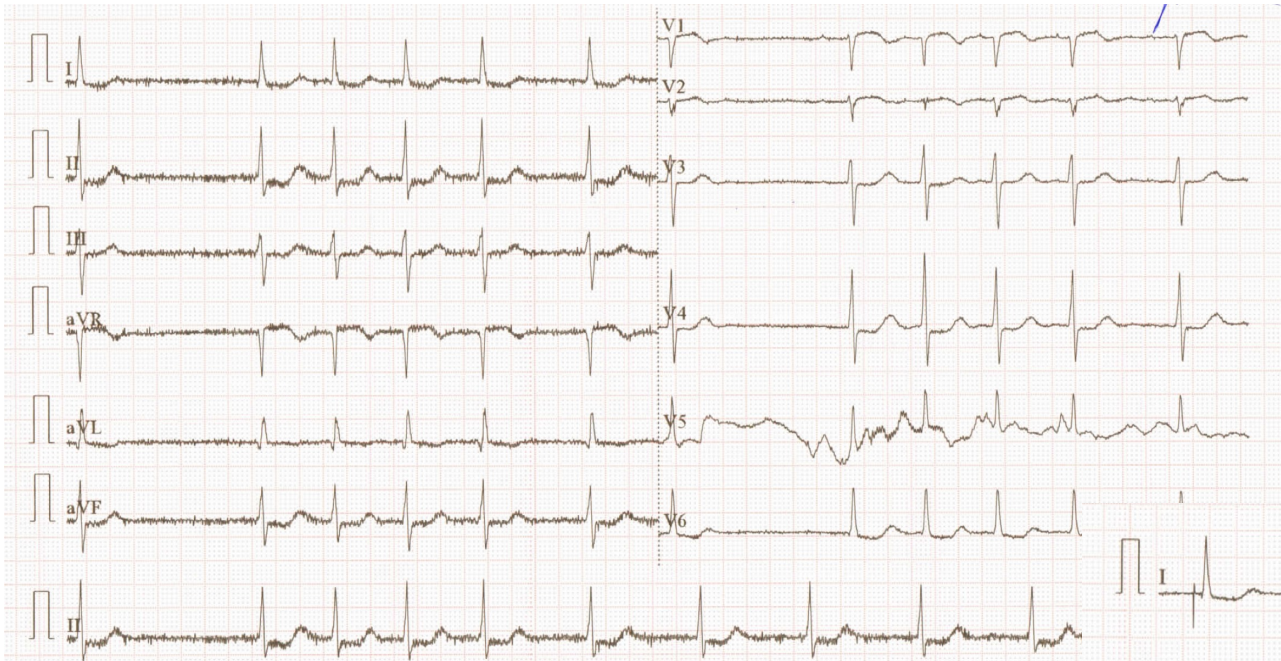
EFLK 60%

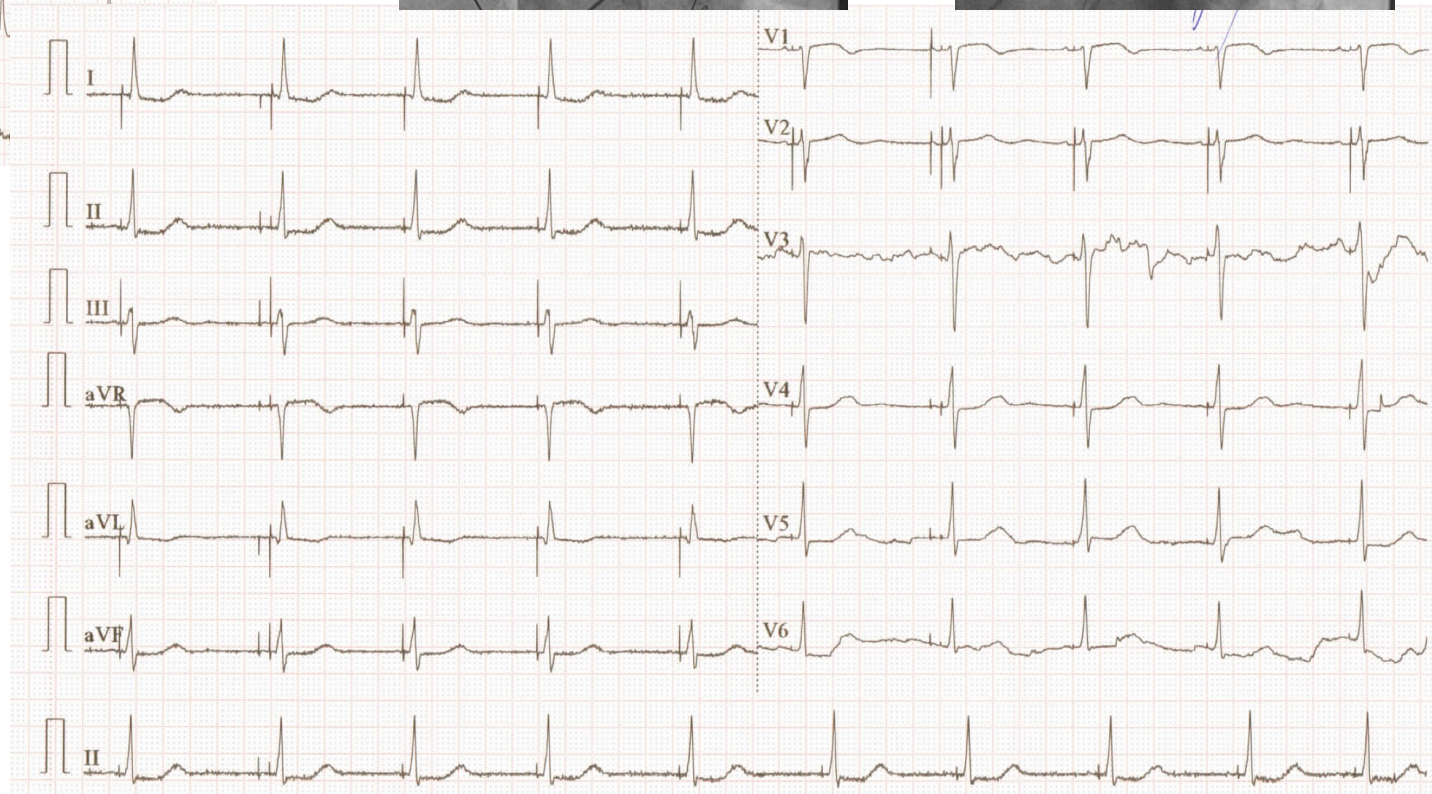
♀ 1942
Sinusový rytmus, SA blokády, QRS 98ms
EFLK 60%

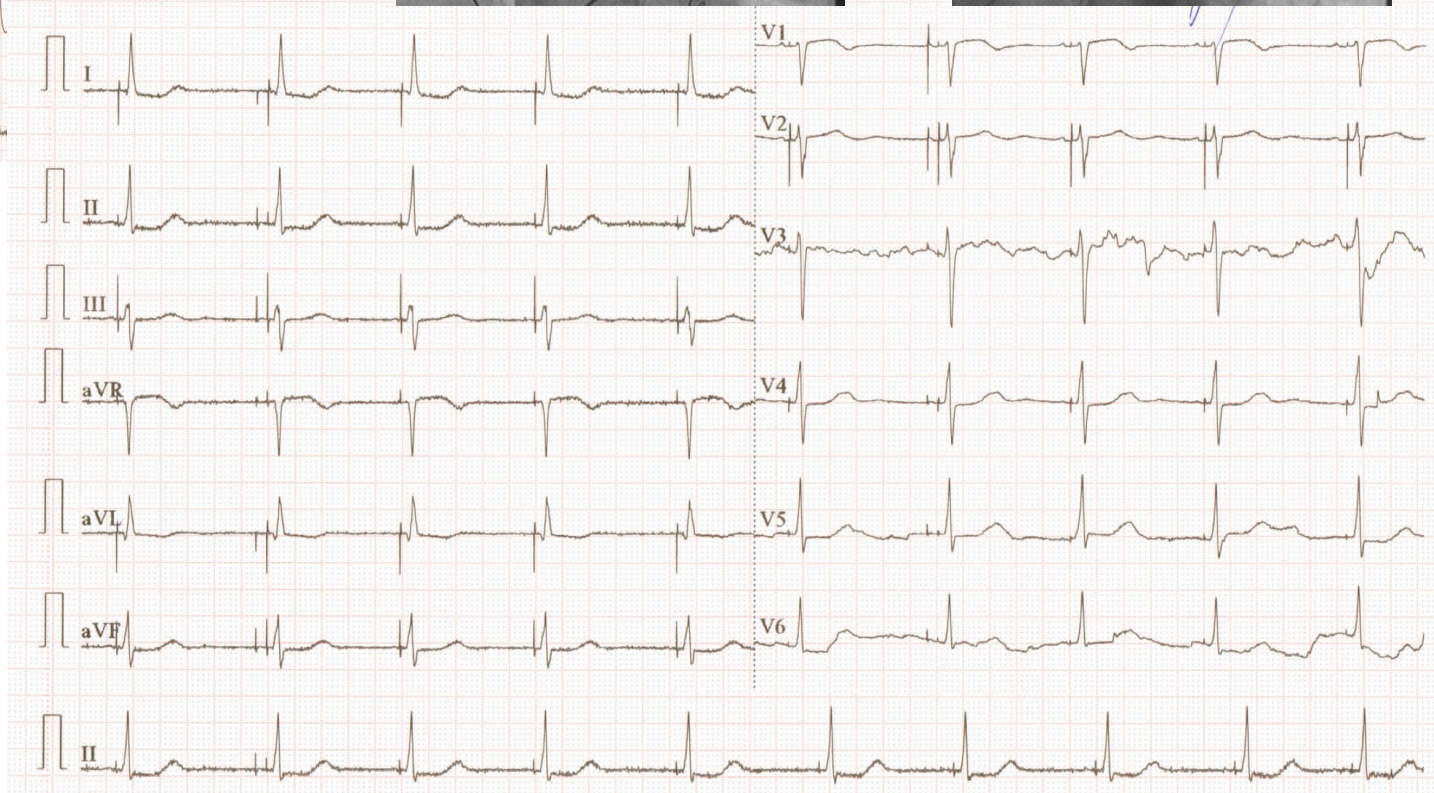
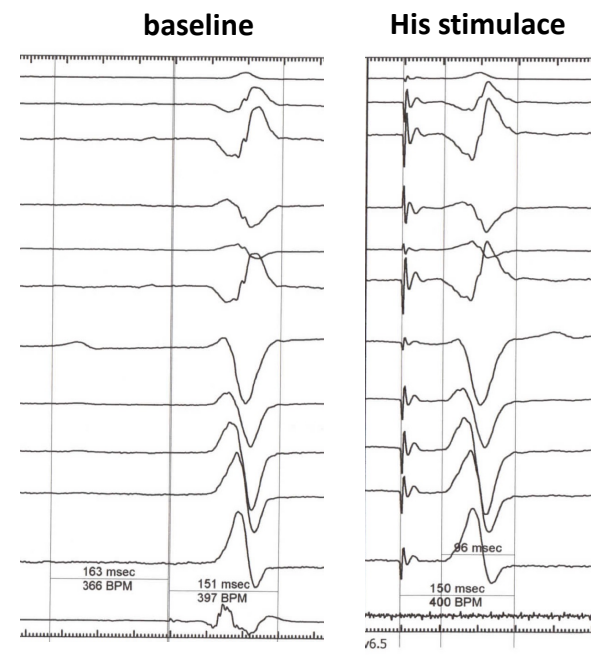
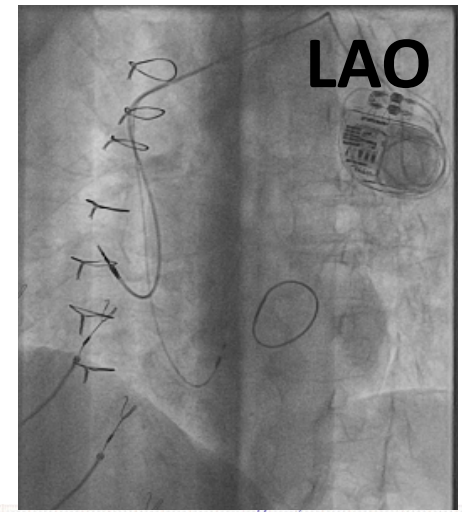
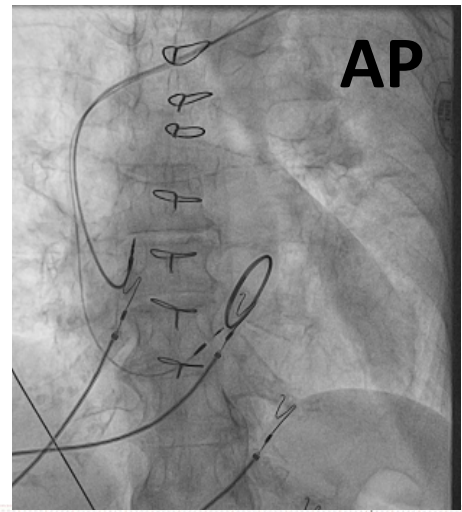
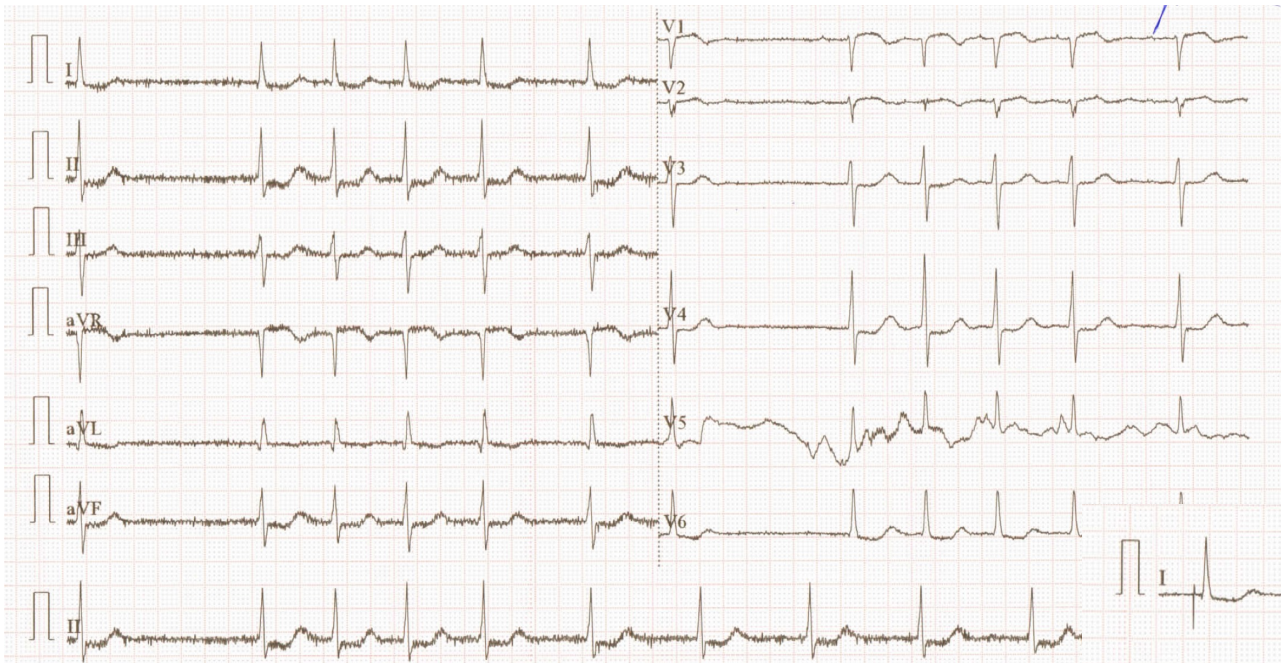
Selektivní His stimulace – QRS 95ms

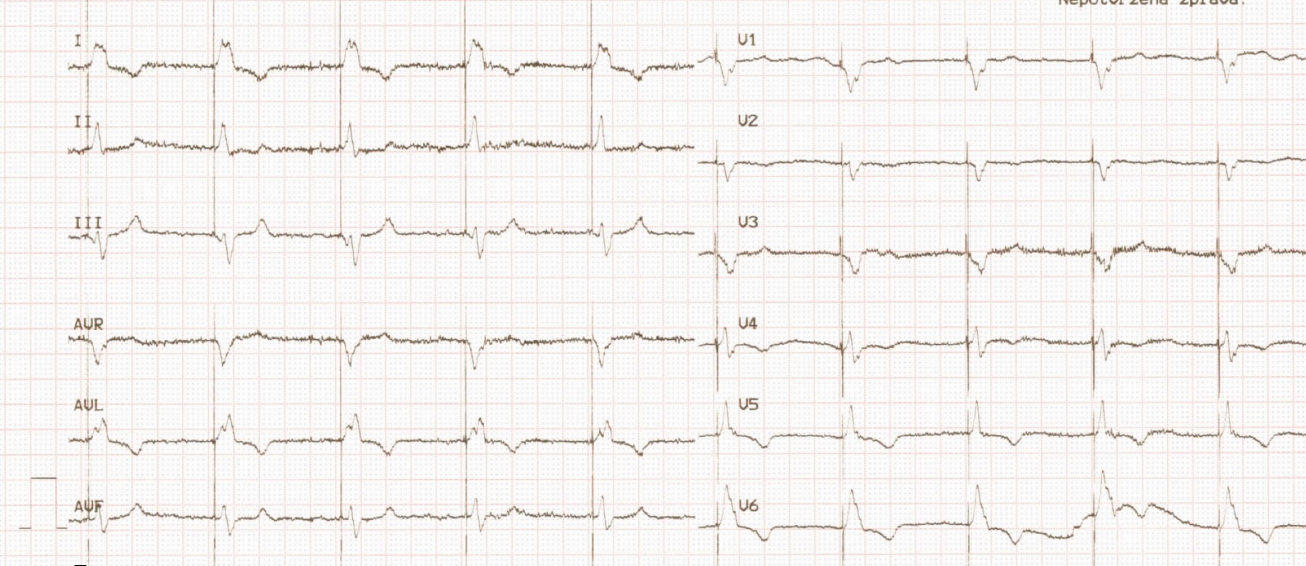
♀ 1942
 Sinusový rytmus, SA blokády, QRS 98ms
 EFLK 60%

Selektivní His stimulace – QRS 95ms

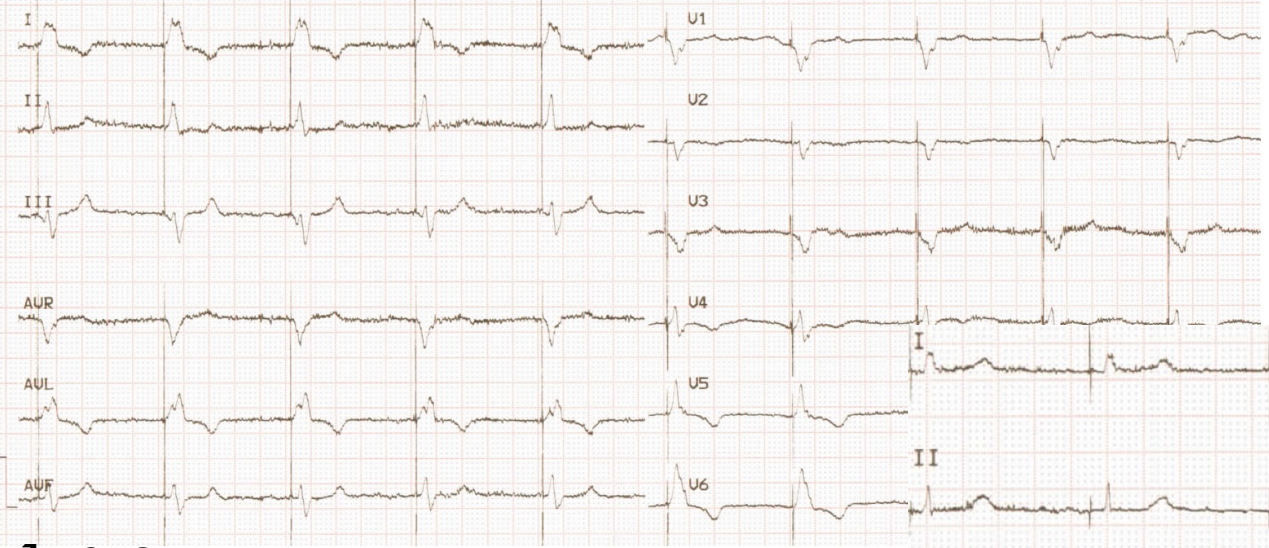

Selektivní His stimulace – QRS 95ms

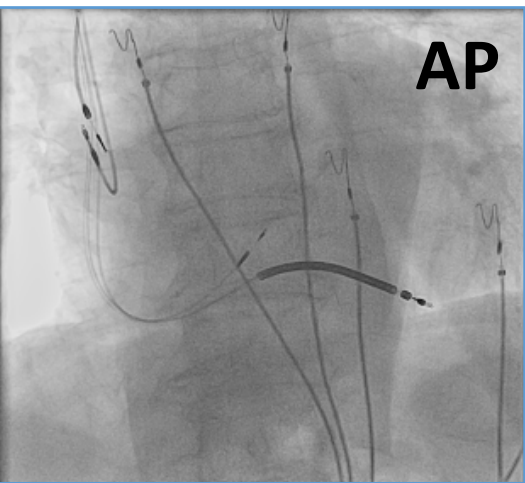
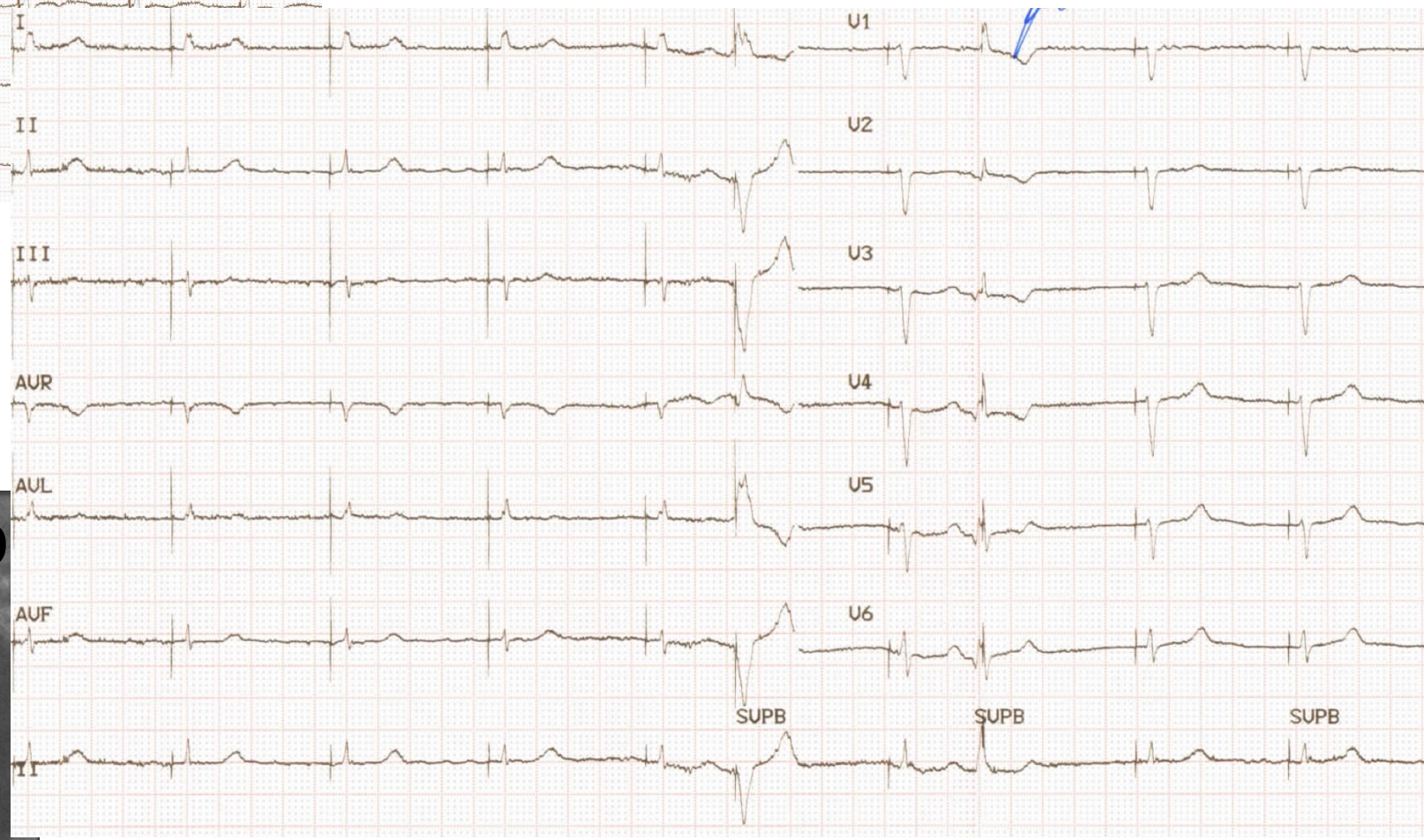

♂ 1946

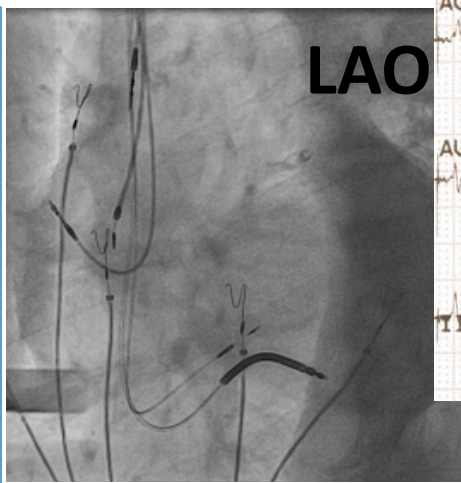
ICHS, EFLK 25%, sinusová bradykardie,
DDD stimulace, QRS 125ms

♂ 1946
 ICHS, EFLK 25%, sinusová bradykardie,
 DDD stimulace, QRS 125ms

AP

LAO

His stimulace – QRS 100ms

Vazovagální synkopa

Krátkodobá regulace krevního tlaku – autonomní nervová regulace

Sympatikus / Parasympatikus

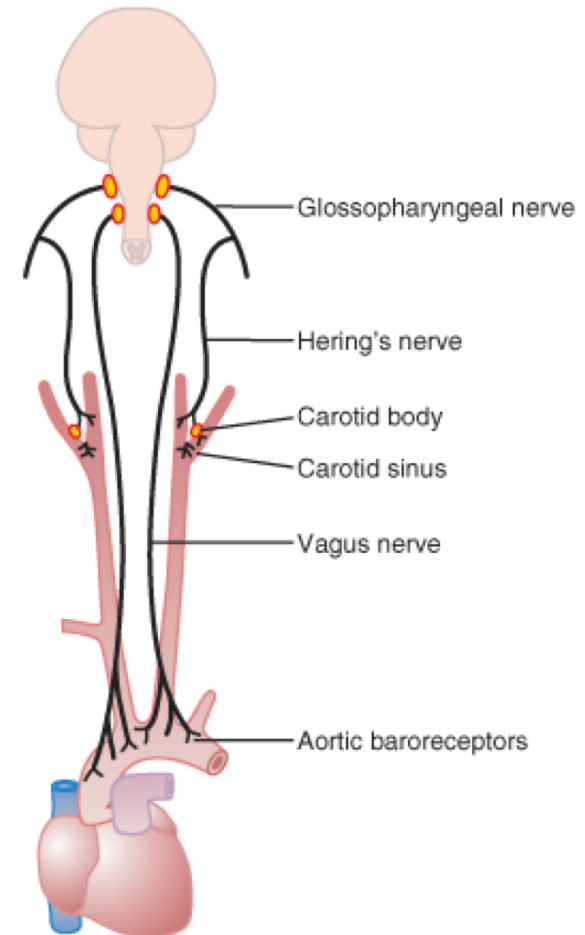
Nervový oblouk

Synkopa = krátkodobá ztráta vědomí

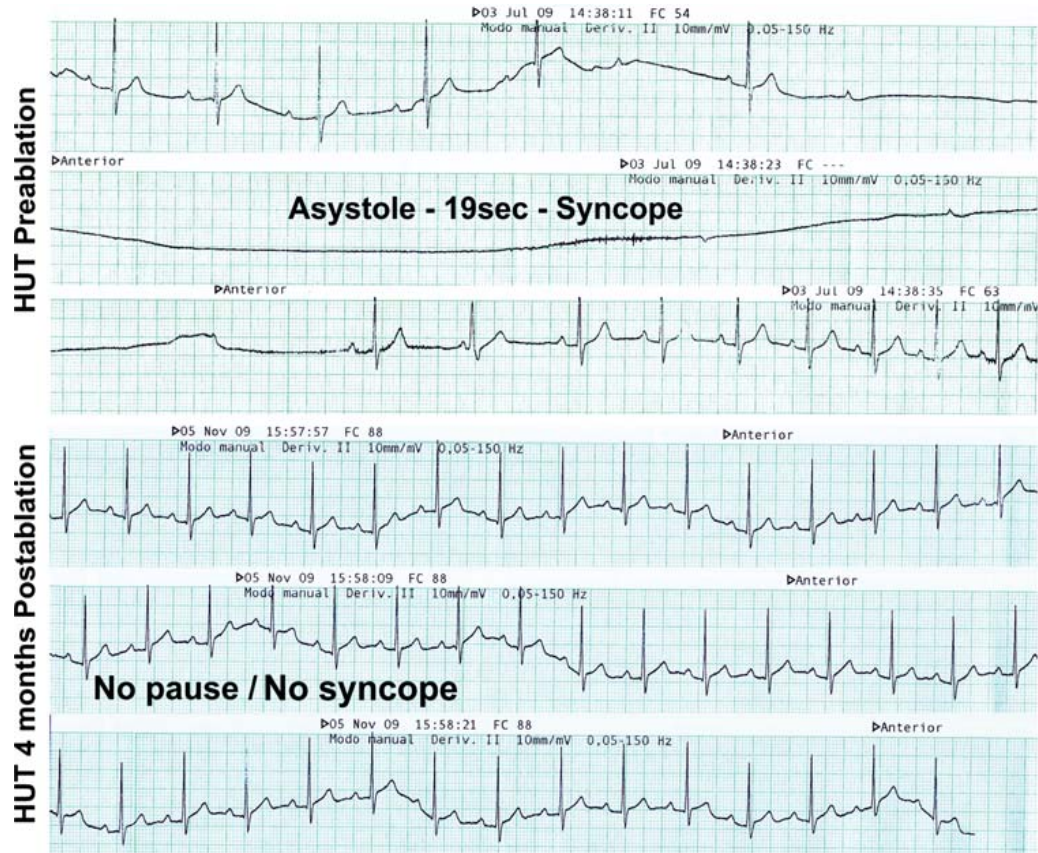
Vazovagální = neadekvátní aktivace/inhibice mezi sympatikem / parasymp.

Bez rozdílu věku, spíše mladší pacienti

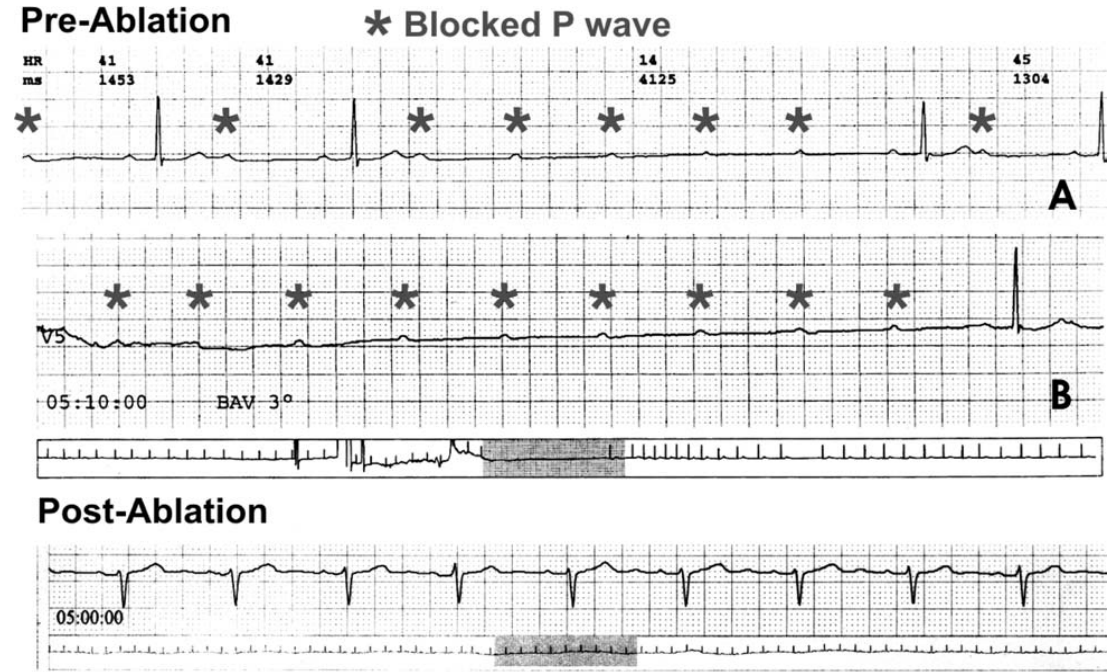
Velmi nepříjemné projevy, zranění,

- Rychlý prudký pokles TK při změně polohy těla....
- Rychlé, prudké změny srdeční frekvence

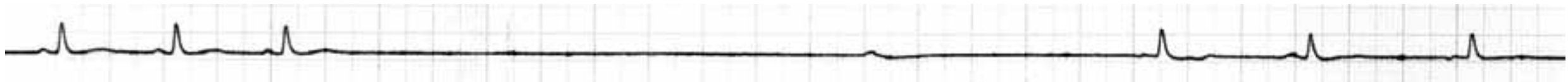

Pachon et al, Europace 2011

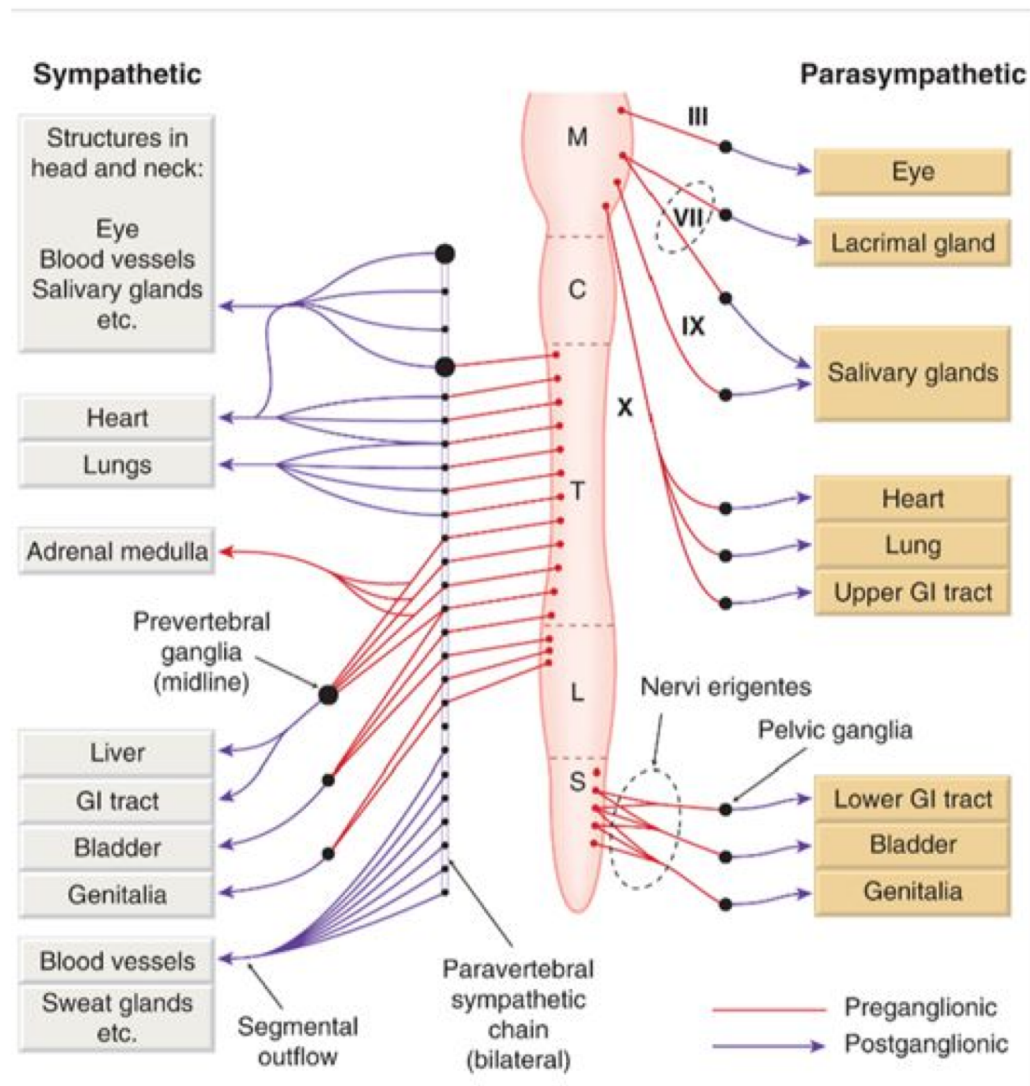

Pachon et al, Europace 2005

Masáž karotického sinu

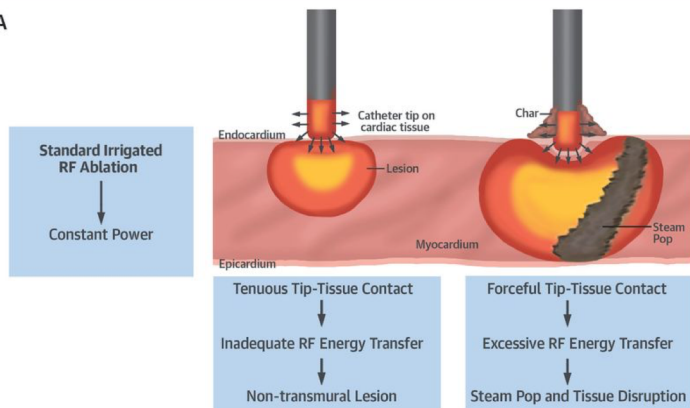
Sympatikus / Parasympatikus - anatomie

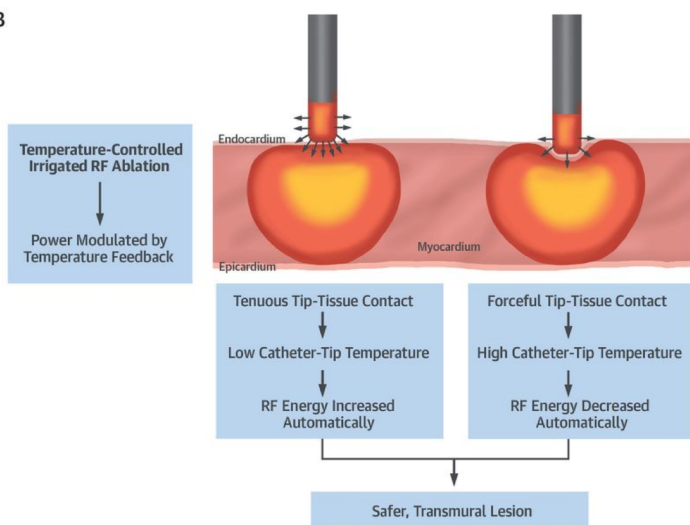
Radiofrekvenční ablace - princip

CENTRAL ILLUSTRATION: Catheter Tip–Tissue Interactions

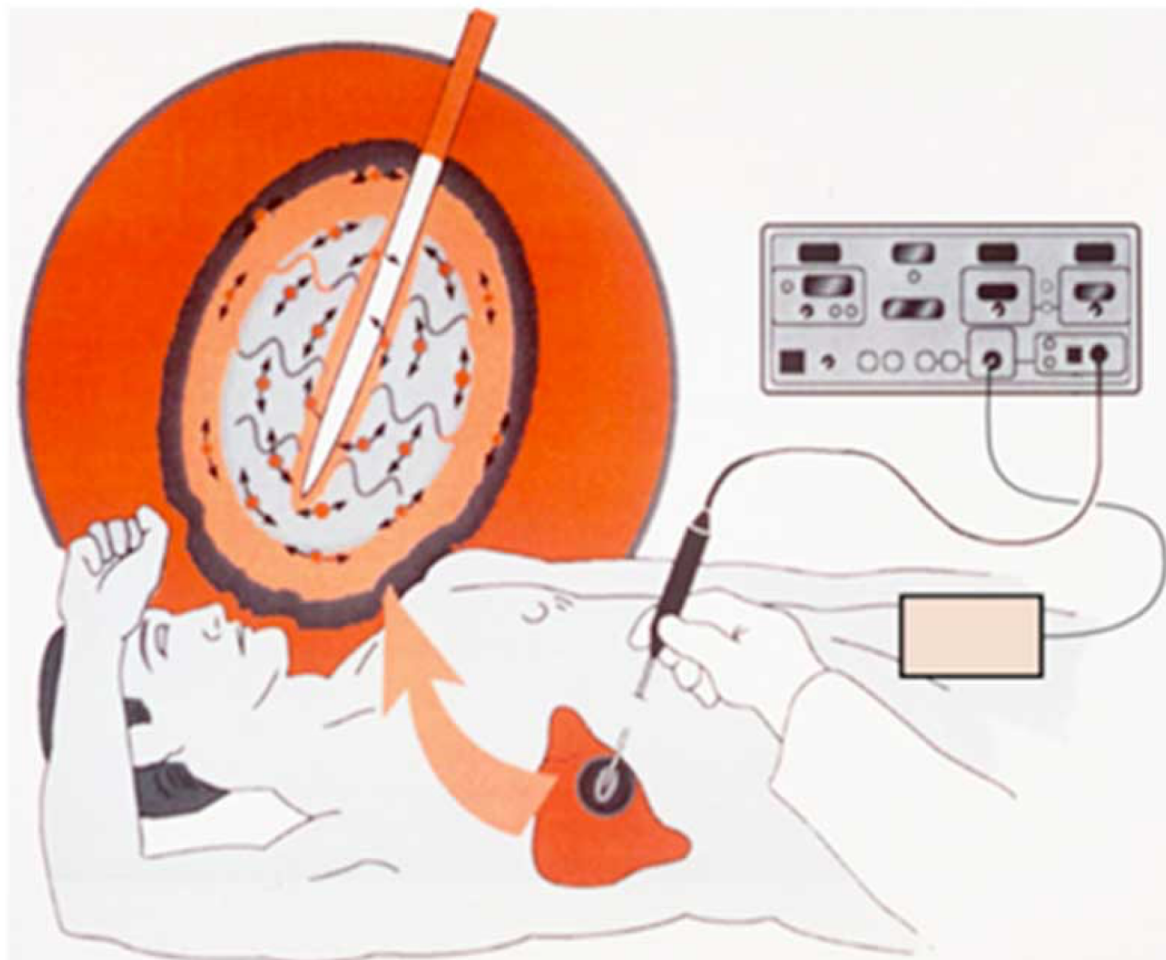
A

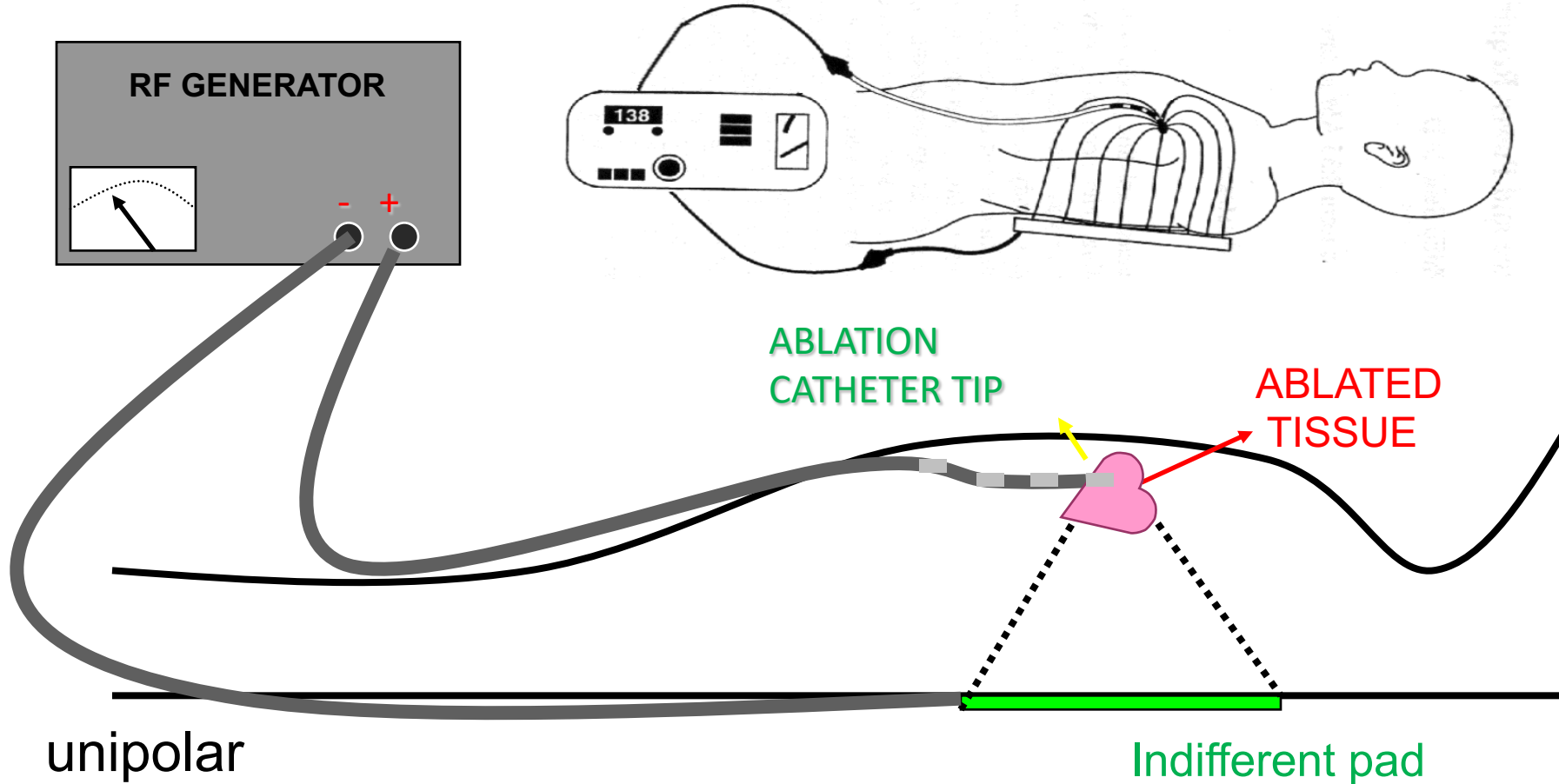
B

RF Ablation: Technique

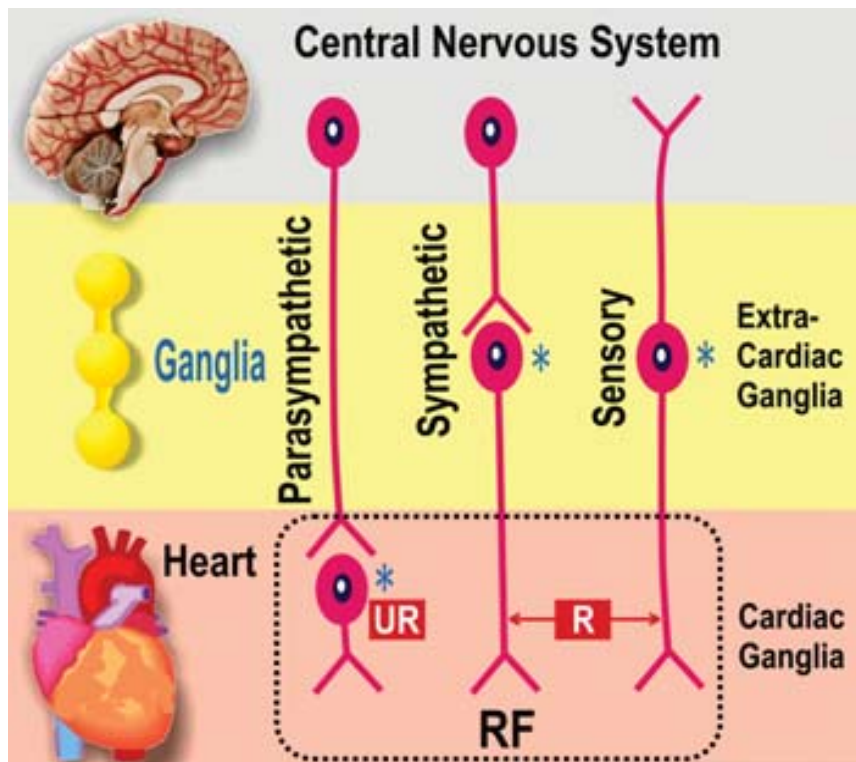

The Electrical Circuit of RF Ablation

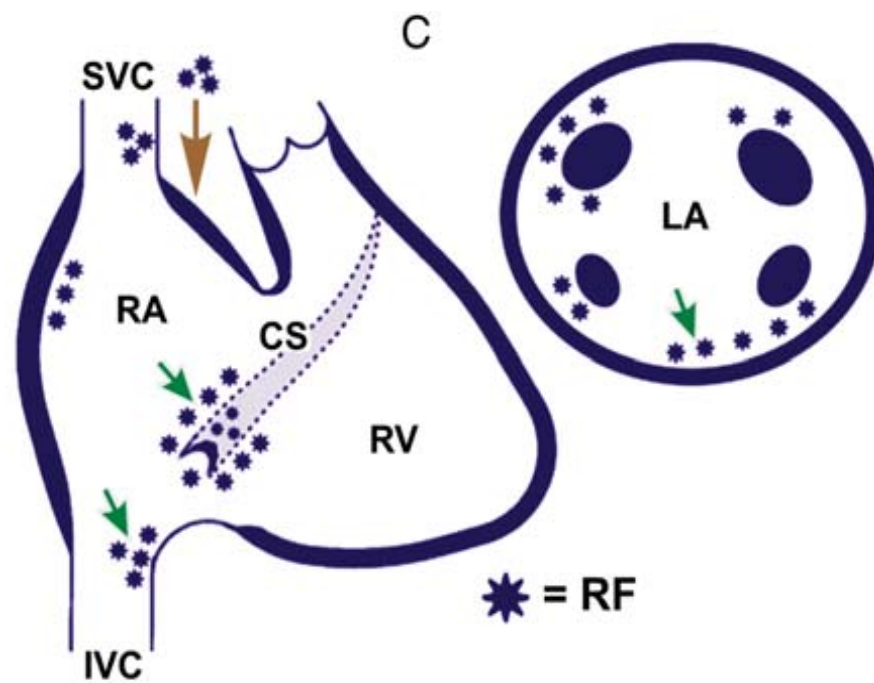

The RF is concentrated at the ablation surface (catheter tip-tissue contact) and disperses throughout the body to a large surface electrode (indifferent electrode)

Vazovagální synkopa – princip léčby, RF ablace

Pachon et al, Europace 2011

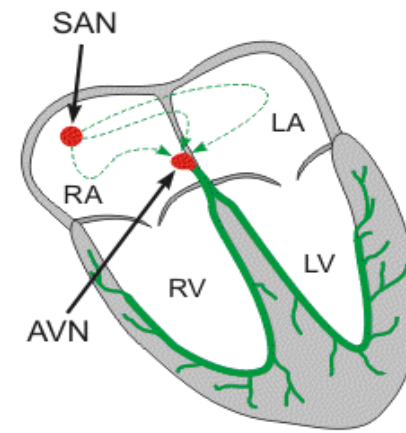
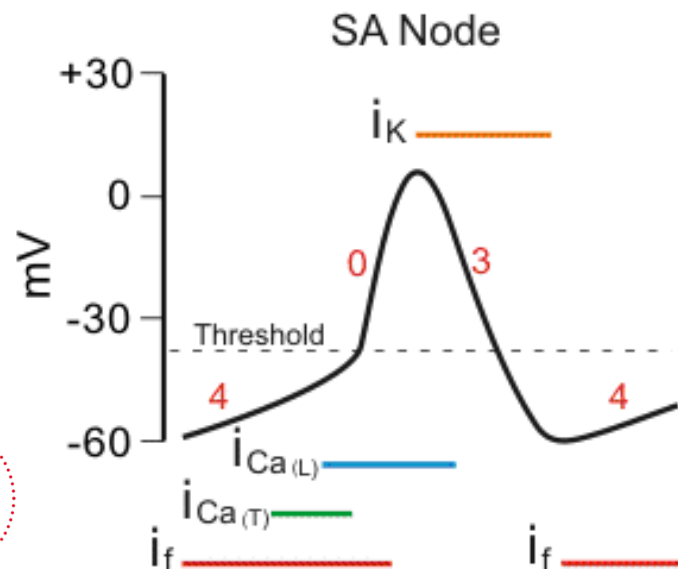

Pachon et al, Europace 2011

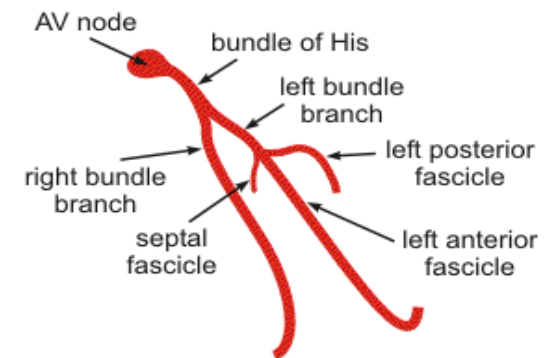

Srdeční arytmie – reentry mechanismus

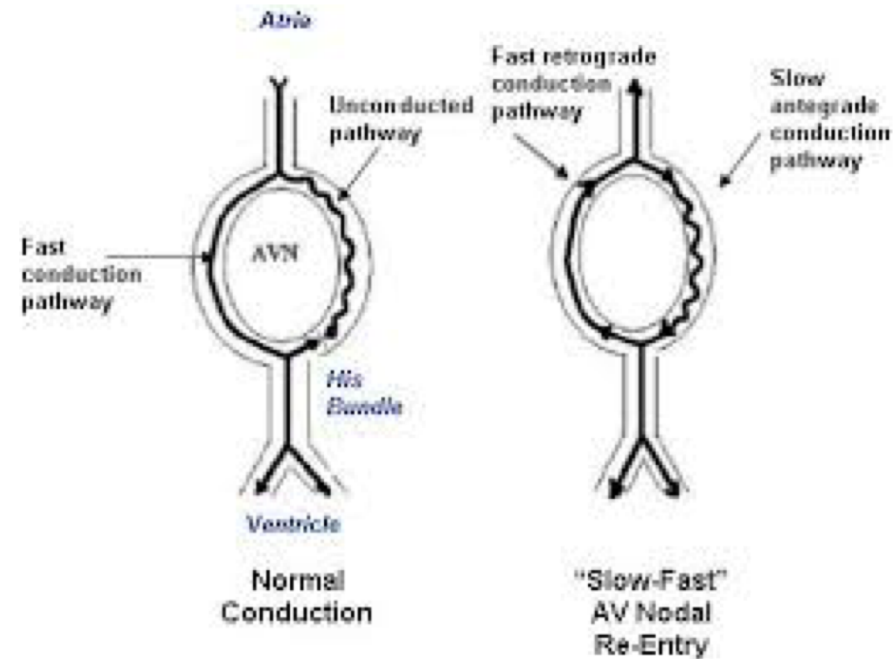
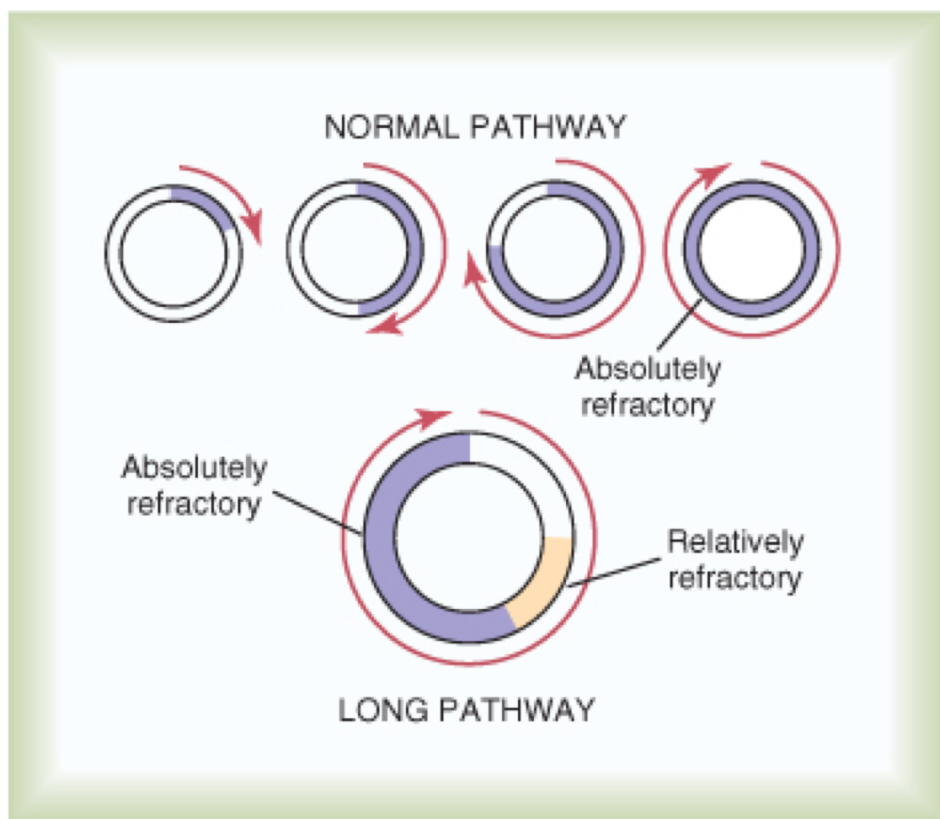
- Nejčastější příčina srdečních arytmii
- Patologie převodního systému – nutná přítomnost alespoň jedné nefyziologické dráhy (AV uzel, síně, komory....) nebo patologické anatomie

SAN, sinoatrial node; AVN, atrioventricular node; RA, right atrium; LA, left atrium, RV, right ventricle; LV, left ventricle.

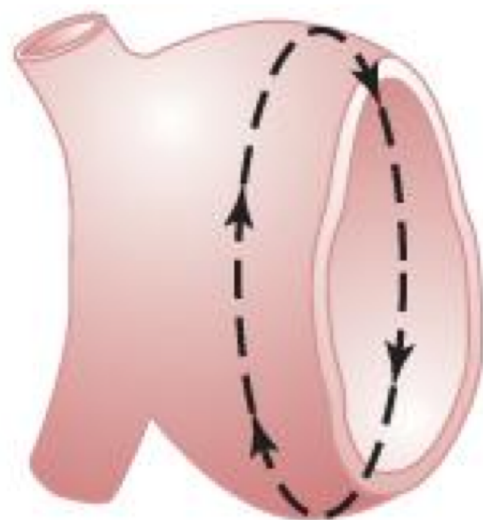

Srdeční arytmie – reentry mechanismus

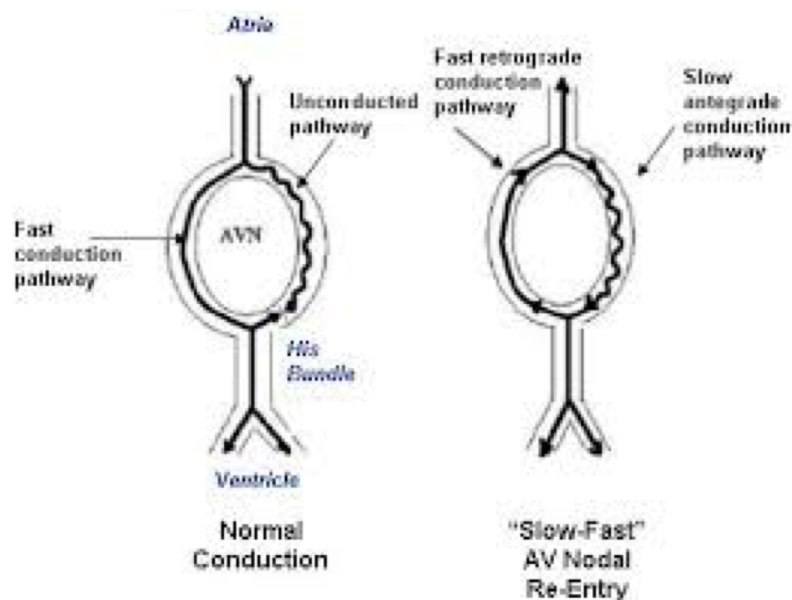
Srdeční arytmie – reentry mechanismus

Typický flutter síní

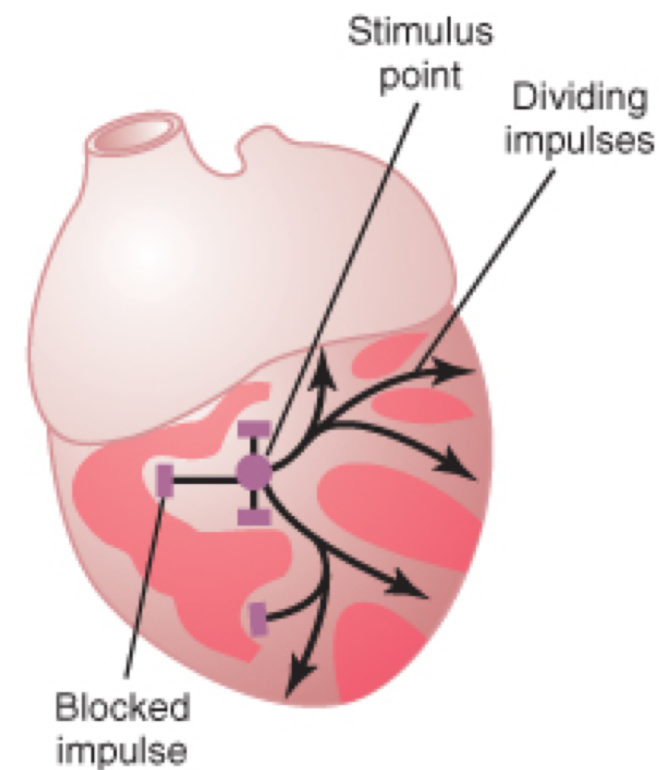

Atrial flutter

AVNRT

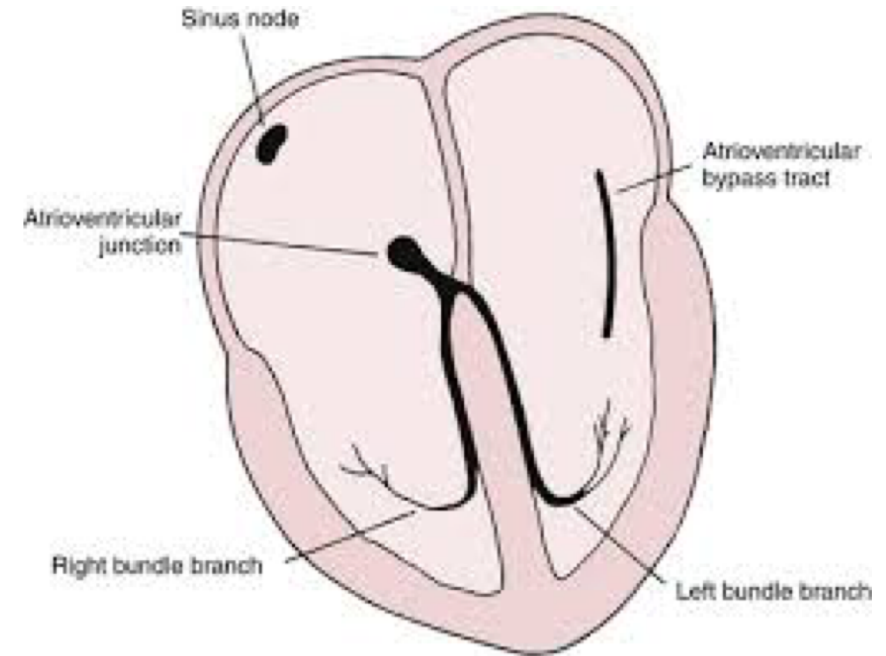
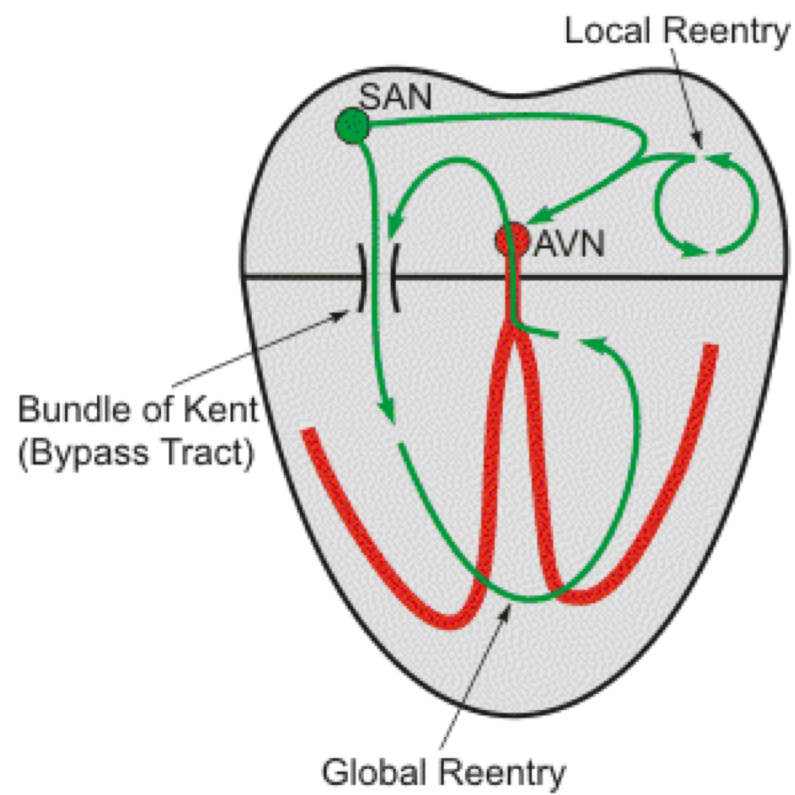

Substrátová komorová tachykardie

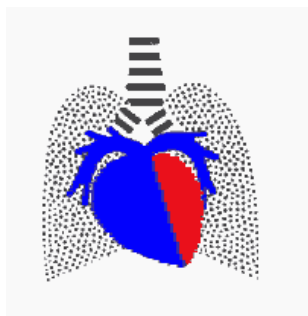
Srdeční arytmie – reentry mechanismus

AVRT

Reentry mechanism - treatment

- Pharmacotherapy – very limited effectiveness
- RF ablation – interruption of the circuit !!!!!

Sympatikus / Parasympatikus - anatomie

